

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skoleprogram

Årsskrift for
Th. Langs Skolers
Samfund

— 1960 —

ÅRSSKRIFT
FOR
TH. LANGS SKOLERS
SAMFUND

— 1960 —

SILKEBORG BOGTRYKKERI . MCM LX

KÆRE VENNER

Da jeg i fjor i maj skrev mit bidrag til „Det røde hefte“, var de store kommende ændringer i skolestrukturen mit hovedemne arbejdsmæssigt set, og ændringen på grund af Greta Rönströms død det væsentlige i min private tilværelse.

Året, som er gået siden, har ikke bragt så store ydre begivenheder. En stor personlig sorg havde jeg, da min brors lange sygdom endte med døden i slutningen af maj. Skønt også dette var ventet i lang tid, slog det hårdere, end nogen vel kunne regne med, heller ikke jeg selv, og først den lange, varme sommer med kære familie-gæster i „Hytten“ og god hvile fik de noget tyndslidte nerver til ro. Helbredsmæssigt har jeg følt mig raskere end i mange år i hele denne vinter, og arbejdet, der ikke just har været mindre end før, har kunnet føres igennem.

Med stor glæde har jeg fulgt udviklingen i årets løb i den nye, større barneskole. Da jeg den 17. juni i fjor tog afsked som skoleleder med barneskolens børn, forældre og lærere, var jeg ivrig efter at fastslå i mine afskedsord, at ændringen ikke blot var en nødvendighed, fremtvunget af den nye skolelov, men også efter *min* overbevisning et stort fremskridt, skolemæssigt set. Til min egen overraskelse overmandedes jeg af en tårestrøm, som jeg skal helt tilbage til mine følsomme ungdomsår for at huske magen til, da jeg stod på talerstolen i den gamle gymnastiksal og så denne børneflokk, som ikke mere skulle være „mine“ børn, foran mig, og det kunne unægtelig se ud, som om det ikke stod helt så rigtigt til med den glæde over det nye, som mine *ord* udtrykte. Men heldigvis forstod nok både små og store tilhørere, at jeg mente, hvad jeg sagde, men blot bar på så mange års minder om fællesskab med skolens mindste børn og de for dem helt ubevidste gaver, som livet med dem havde skænket mig, at følelserne tog overhånd. Heller ikke hr. Ene-mærke mistolkede min bedrøvelse.

I årets løb har det bekræftet sig, at det var rigtigt nok. Vi gjorde, hvad vi i sommerens løb formåede, for at indrette hovedskolens to bygninger smukt og praktisk, og børnene fik en god start. Alle indtryk, som har nået mig, fra skolegårde, klasseværelser og lærerværelser, fra fester med børn og forældre, fra samtaler med folk i byen, alt klinger sammen i et foreløbig helt énstemmigt kor af harmoni. Det er tak værd, og mange har medvirket til, at vi efter dette første år tør sige, at den *nye* barneskole er blevet til; dens

leder, forstander Georg Enemærke, har befæstet sin position på den naturligste måde af verden. Der er mange tegn, der tyder på, at de bedste intentioner i den nye skolelov er ved at føres ud i virkeligheden derovre, at tilliden til A-linjeklassernes muligheder vokser i forældrenes kreds, og at skolen i det kommende år vil stå rustet til at tage næste skridt \circ : 3 syvendeklasser med 2 B-linjeklasser og én A-linje, en pæn, stor 8. klasse på 20 børn og en lille 9. klasse på 7. Med det kommende skoleår er den således fuldt udbygget.

Den nye betænkning, som vel i dette forår hører til skolefolks mest læste bøger, vil give os meget at drøfte. Ved min egen gennemlæsning af den gjorde det størst indtryk på mig, at man ikke blot planlægger en kontrolleret eksamensafslutning efter den almindelige 9. klasse, men at muligheden er skabt for, at egnede elever kan afslutte med en Teknisk Forberedelseseksamen. Naturligvis afhænger alt af, hvordan arbejdet tilrettelægges, og om erhvervene gør alvor af at godkende hovedskolens afslutningsprøver som udgangspunkt for senere uddannelse af faglig art. Men det forekommer mig, at disse planlagte uddannelsesgrene kunne blive den tap, hvorom den så hedt attråede drejning i hele skolebilledet kunne foregå.

Det synes jo helt brillant, efter at vi i så mange år har set mellemklasserne være ved at kvæles under en tilgang, som måtte medføre, at mange egnede kom med, samtidig med at den eksamensfri skole udmarvedes, at man nu svinger over til at lægge eksamen i fortsætterklasserne i hovedskolen i sådanne fag, som samfundet hårdest behøver og derfor *må* anerkende, og med mulighed for at gøre arbejdsformerne *anderledes*, end de har været i den tidligere mellemskole, og at så børn og forældre på disse linjer oven i købet opnår at se eksamenspapiret, et år *før* de boglige linjers børn får deres første eksamen. Endnu kan ingen vide, om *vores* hovedskole vil kunne få egnede børn nok til en Teknisk Forberedelseseksamenslinje; men også den ordinære 9endeklasse-afslutning rummer sikkert gode muligheder, og med hr. Enemærke — der selv som dansk-lærer kan sætte positivt ind for at undgå overbetoning af det tekniske — og med en stab af velrustede faglærere på de tekniske fags område, vil vi nok kunne få chancen for at byde på en skole, der menneskeligt og erhvervsmæssigt kan konkurrere med realafdelingen og således drage børn og forældre bort fra et utilfredsstillende begær efter en uddannelse, der ikke giver dem, hvad de har brug for.

Det kan lyde mærkeligt, at gymnasieskolens leder glæder sig over muligheden af at miste en tilgang af elever. Men jeg tror ikke, der vil blive for få i realafdelingen. Der må gerne blive en mindre klassekvotient, og hvis de børn, som kommer der, er de rigtige, vil meget være vundet.

Årets bestandigt varende travlhed har været afslutningen af seminariebyggeriet. Seminarirektor Gro-Nielsen fik nogle drøje måneder fra sommerferien til november, fordi han uegennyttigt overlod hovedskolens yngsteafdeling til hr. Enemærke og flyttede

Fra
seminariets
indvielse

ind i forskoleseminariets klasser i denne overgangstid. Det betød meget for barneskolen, at de kom „på plads“ fra starten i den nye hovedskole, og for seminariet betød det kun en gradsforskel i pladsmangel og for en begrænset tid. Hr. Gro-Nielsens opfindsomme hjerne og store forudseenhed blev til stor gavn ved den detaljerede færdiggørelse af det nye hus. Der er et stykke af en arkitekt i ham, både udendørs- og indendørs —, og hans tålmodighed til at indhente forslag og samarbejde med alle — lærere, arkitekter og håndværkere — har været imponerende. Resultatet er såre smukt, og det er en berettiget stolthed og en hjertens glæde, som ånder ud af hans brev her i heftet. Jeg lader ham være alene om at berette om, hvordan det dejlige hus ser ud.

Indvielsesfesten den 14. novbr. 1959 var en af institutionens store dage med gode ord fra undervisningsministeren, borgmesteren, repræsentanter for lærerkredsen, gamle og nuværende elever, venner af seminariet. Det nye hus var fyldt til randen, men vi kunne være der; den nye gymnastiksal var rammen om en hyggelig frokost, og om aftenen indviedes scenen og aulaen som fest- og dansesal. Mange senere festligheder har bekræftet, at vi har fået et dejligt

sted at feste, et lille, men smukt teater (hvor ville frk. Høltzermann have været henrykt), en ny mulighed for servering for en stor kreds i kantinen, så det ikke længere altid behøver at være kostskolens lokaler og personale, der må anvendes. Også institutionens andre afdelinger har fået erfaring for, at huset er en god ramme om alle mulige samværsformer, og hvor kan vi glædes over ikke at behøve at bruge lokaler i byens restaurationer som ramme om de unges kammeratlige liv.

Seminariebyggeriet har trods indflytningen først fundet sin afslutning nu i maj. Bagest på den nyindkøbte grund, hvorpå seminariet er opført, var der en stump jord i fortsættelse af gymnastiksalens bade- og omklædningsfløj, som vi kunne anvende til en ny tegnesal. Dette byggeri blev inddraget i det store, men færdiggørelsen blev en del forsinket af forskellige årsager. Også dette er nu afsluttet, og hr. Folmer Rasmussen, der er seminariets og hovedskolens hovedlærer i dette fag, og som har usædvanlige betingelser for at bringe noget ud af det i alle dets discipliner, har fået både plads og skønhed i rammen om sit arbejde.

Samtidig med afslutningen af disse byggearbejder har vi planerne for næste etape færdige. Det kan synes mærkeligt, at vi har så travlt. Men det er helt nødvendigt. Vi savner faglokaler, både i antal og i udstyr og størrelse. Gennem institutionens første ca. 75 år har vi kunnet udnytte eet sæt faglokaler intenst — praktisk talt 100 % — og det har været økonomisk værdifuldt. Med den vækst, som skoleafdelingerne nu har og med nutidens fordringer til øget anvendelse af faglokaler, også i barneskolen, kan dette ikke mere forslå. Men som vi vil få det i den nærmeste fremtid med klassetal og fagkrav, vil *to* sæt faglokaler forslå til de *tre* skoleafdelinger, som vil blive nogenlunde ligestore. Det, vi tilstræber med det næste sæt byggeplaner, er derfor en faglokalebygning, der imødekommer dette behov. Desuden må hovedskolens afdeling for de større børn bygges større, eftersom dens klassetal stiger væsentligt.

Det nye hus skal ligge på legepladsen ud mod Hostrupsgade og vil næsten fylde hullet ud mellem den hvide bygning og øvelsskolen. Tilbygningen til denne vil blive holdt i samme stil og følge dennes linjer i vinduer, etageafstande og materialer. Men faglokalebygningen bliver et helt moderne „teknisk“ hus af beton og glas. Så er stilvariationen da helt ført til bunds! Der bliver i kælderen plads til masser af cykler, og så fyldes 3 etager ud med faglokaler, både til seminariet, hovedskolen og gymnasieskolen i fagene fysik og kemi, geografi og naturhistorie, sløjd og husgerning. Tegningerne er indsendt forlængst til ministeriet, og vi håber, vi snart må få de fornødne tilladelser. Statslånene, som skal til, forudsætter, at institutionen selv kan skaffe en egenkapital på 1/6 af byggesummen. Indtil for et halvt år siden lå det hen i uklarhed, hvordan vi så

snart efter det sidste byggeri skulle blive i stand til at skaffe en sådan sum. Muligheden blev skabt derved, at Silkeborg Kommune ønskede at købe det gamle forskoleseminarium af os og indrette det til socialkontor. Købesummen blev meget gunstig for os — et nyt vidnesbyrd om kommunens interesse i at se institutionen trives. Salget er ikke endeligt i orden, men også disse papirer er i ministeriet og vil antagelig inden længe kunne gøres færdige.

Hvornår vi kan sætte i gang, ved vi ikke; men vi håber, det ikke skal trække ud mere end sommermånederne over, hvor håndværkerne alligevel har for travlt til at kunne gå i gang. Måtte dette håb ikke beskæmmes!

Heller ikke dette hus kan vi standse ved. Fra 15. januar 1962 udløber kontrakter med beboere og butiksejere i to ejendomme i Estrupsgade, som skolen har ejet i en årrække. I gunstigste fald skulle byggeetape 2 (faglokalefløjen) kunne være færdig til den tid; og så håber vi at kunne inddrage disse grunde, få nedrivningstilladelse og bygge ud mod Estrupsgade og samtidig indvinde plads til skolegården, der ved det nærmest forestående byggeri bliver stærkt indsnævret. Etape 3 skal udelukkende være gymnasieskolens; en fjerde gymnastiksal, en festsal, stor nok til at rumme os, en række klasselokaler udover dem, som indvindes, når faglokalerne kan flyttes ud af den nuværende gymnasieføj — en afdeling med humanistiske faglokaler, alt det skulle der kunne blive plads til.

Gymnasieskolen vil antagelig i de kommende år få store opgaver at løse. Vi ved meget lidt endnu om realafdelingens og navnlig gymnasieordningens nydannelser. Men vi ved, at der vil blive meget nyt, og vi må regne med, at tilgangen til gymnasiet vil vokse, således at der kan blive flere parallelklasser end nu på hvert klassetrin.

Gymnasieskolen har ikke lidt tilnærmelsesvis af pladsmangel i et sådant omfang, som seminariet har, og som barneskolen måtte have gjort, hvis vi ikke havde bygget i 1949/50. Men udviklingen har ført med sig, at vi gradvis har måttet brede os i de ældre bygninger, som de andre forlod for at rykke ind i nye huse. Kan det undre, at det føles lidt surt? Det har været en nødvendighed; men det har ikke været festligt. For mange af gymnasiets folk betød strukturændringen noget yderst vemodigt. Nogen af os — ja vel de allerfleste — føler de yngste klassers arbejde som det friskeste og morsomste, vi har haft. Vi har måttet se i øjnene, at vi ikke mere underviser *børn* i egentligste forstand. 14-årige børn af 1960 er ikke så farlig barnlige, selv om de kan være umodne nok. Vi har som alle landets gymnasielærere bøjet os for kendsgerningerne og vil gerne gøre den del af Danmarks opdragergerning, som fremtidig bliver vores, så godt og så villigt, at vi vel også finder glæden i det, vi har tilbage — men der skal tilvænnning til.

Gymnasieskolens lærere — næsten alle cand. mag. er — er fortsat „mine“ lærere i særlig grad, mens alle institutionens øvrige lærere har yngre, nye, initiativrige, fremadvendte skoleledere. Disse år er mine sidste — min pensionering må falde med udgangen af skoleåret 1962/63, hvis jeg holder så længe — og der er slidt på mine kræfter. Tilmed er et forestående lederskifte vel også i nogen grad et usikkerhedsmoment. Det står mig klart, at alle disse forhold i øjeblikket gør gymnasieskolen til den mindst favoriserede skoleafdeling indenfor institutionen. Dog føler jeg, at alle gør, hvad de kan, for at bevare balancen og sammenholdet, og humøret er da heller ikke sluppet op. Men der kræves tålmodighed og tillid. For at støtte og styrke disse gode kræfter fordyber vi os i den sidste byggeplans fremtidspektiver og brænder efter at komme i gang med det, som først skal tilendebringes. Og vi må glædes over, at der er brug for vort virke, og at også vi vil blive sat til at udnytte den nye skolelovs kår og være med til at skabe en endnu bedre gymnasieskole end den, vi har.

Undrer De Dem over, at jeg giver udtryk for disse tanker, som er interne, og bag hvilke der slet ikke ligger konflikter, men blot fornemmelser af, hvordan virkningerne må være indenfor en stor organisme, hvori store forskydninger finder sted? Når jeg skriver til „Det røde hefte“, føler jeg det som at tale med gode venner, der bryder sig om at følges med os, så de kender både ydre og indre betingelser for vort arbejde. De må nødigt få indtryk af, at jeg har tabt humøret; det er med dyb og varm taknemlighed, at jeg ser, hvor lykkeligt arbejdet former sig for de to yngre medlemme, som begge viser mig den varmeste hjælpsomhed og loyalitet, og med hvem jeg har en levende kontakt. Og det er med ikke mindre dyb taknemlighed, at jeg særdes i min nærmeste medarbejderkreds af næsten udelukkende unge lærere, dygtige folk, hvem jeg gerne undte de bedst mulige arbejdsvilkår. Intet ville være mig kærere, end om jeg skulle få lov til at se også Th. Langs Gymnasieskoles ydre og indre konturer gå ud af denne overgangstid, fornyet og tilpasset efter vor tids behov og modtaget med tilfredshed af dem, som arbejder ved den.

Som et lyspunkt i gymnasieskolens noget grå hverdag bereder vi os til fest nu mandag den 20. juni på dimissionsdagen for årets studenter. Det er 50 år, siden der først blev dimitteret en student fra Th. Langs Skole. Mange har hørt historien om, at det første studenterhold var *een* ung pige. Frk. Th. Lang havde i årene op til almenskoleloven af 1903 været levende engageret i skoledebatten, bl. a. deltaget i forhandlinger i den nedsatte kommission forud for lovens affattelse under I. C. Christensens ledelse. Allerede dengang har hun lagt planer om at bygge sin skole op til dens højeste trin, når mellemskolen havde gennemgået sit 4-årige løb. I 1907

Seminariets aula-festsal for institutionen

begyndte hun en 1. g. med 2 elever og valgte som medforstander cand. theol. Chr. Christensen som akademisk garant, fordi hun ikke selv havde universitetsuddannelse. Først i januar 1910 kom den ministerielle godkendelse med dimissionsretten for skolen, og omtrent samtidig var den ene elev faldet fra, så kun een matematisk elev — Kristine Koudahl — blev dimitteret. Denne vores eneste 50-års jubilær har glædet os med et indlæg i heftet (fru Ring bor i Århus, er læge og gift med en læge), og vi regner med at se hende til sommer. Også andre jubilerende hold — 40 års, 25 års og 10 års studenter — har sat hinanden stævne til jubilæet. Ved denne lejlighed er selv det nye hus alt for lille, og vi må holde festen i Sønderports Silkeborg-sal. Samme formiddag vil jubilarerne, indbudte gæster og skolens lærerkreds samles til en frokost i Håndværkerforeningens teatersal, og vi håber på en festlig dag. Undervisningsministeren har desværre måttet sende afbud; men ministeriets embedsmænd vil blive repræsenteret, ligesom byens borgmester og andre skolemyndigheder, vi har haft samarbejde med, sikkert vil glæde os ved at deltage. Th. Langs Skolers Samfunds medlemmer af skolegruppen har nok allerede, når De læser dette, fået en indbydelse til at slutte Dem til; det bedste ved de store anledninger er at se kendte, kære ansigter.

I forbindelse med jubilæet træder jubilæumsfonden, som Th. Langs Skoles forældreråd stiftede i 1957, i funktion for første gang. Den er oprettet for at støtte unge studenter og realister under deres

fortsatte studier, og den har fået gaver på mange måder i de forløbne år, så at summen er kommet op på 14.000 kr. Det største tag blev taget i efteråret ved en basar d. 11. og 12. decbr., hvor gymnasiets elever og lærere havde udrettet vidundere både med at forarbejde gevinster til en fin tombola og med at forvandle skolen til ukendelighed, så at den var en farverig ramme om et boblende liv. Som arrangør viste adjunkt Nordentoft sig at have imponerende evner, og adjunkt Hammeris var som kasserer urokkelig rolig, men umådelig optaget. De ledende gymnasieelever med Elsebeth Hansen i 3 gm som formand tog opgaven med dygtighed og utrættelig iver. Forældrerådet har i foråret indkaldt ansøgninger om støtte af fonden, og overlæge Hagn-Meincke vil på jubilæumsdagen foretage den første uddeling. Også heri er et godt håndslag til skolen, et aktiv for den også i kommende år. Fondens stadig åben for gaver. Dens kasserer er: Adjunkt Lorens Nordentoft, giro nr.: 106442.

„Th Langs værelset“ på kvinderegensen i København er et andet sådant aktiv, oprettet af frk. Th. Lang og „Th. Langs Skoles Samfund“ i forening. I en årrække har værelsets goder været nydt af studenter fra andre skoler. Det kan ikke altid komme til at passe, at der er ansøgere fra os, når det netop er ledigt. I år skete det endelig. Katrin Petersen fra Thorshavn studerer for tiden geografi og historie i København, og da hun blev indstillet herfra (rektor for gymnasieskolen og Th. Langs Skoles Samfunds formand har i fællesskab indstillingsretten), fik hun værelset. Hun har besøgt mig siden og var meget glad for det. Når hun er lidt mere indlevet i kollegielivet dér, vil hun til heftet fortælle derom.

Alle samfundets medlemmer vil senere få indbydelse til et elevmøde i København i efterårsferien i år. Det er to år, siden vi sidst indbød, og da måtte vi aflyse på grund af manglende tilslutning. Forhåbentlig går det ikke sådan i år.

Jeg mangler endnu at omtale årets større begivenheder; årsfesten 23. novbr. (som i år faldt en søndag) fejredes med en festlighed i det nye seminariehus fredag den 21. for alle børneskolens klasser. Samfundets bestyrelse uddelte atter i år gennem frk. Madvig og læge Gustav Dickmeiss en række gaver.

Boggaver fik: Leif Smed - 5c, Birte Andersen - 6c, Hans Ole Jønsson - 5d, Hanne Nielsen - 6d, Vibeke Poulsen - 6e, Grete Nielsen - 8, Gertrid Hansen - 3ma.

Lørdag den 22. novbr. samlede årsfesten en meget stor skare i Håndværkerforeningens Teatersal omkring forfatteren H. C. Branner som taler. Hans foredrag findes i heftet, og det var et meget vægtigt og dybtgående indlæg, hvor han klart viste sine tilhørere den kamp, en digter står i, når han skal finde sin plads i verden i dag. Vi havde den glæde, at H. C. Branner og hans hustru gav

sig tid til både at se skolen og spise frokost med bestyrelsen inden eftermiddagsfesten og til at være med om aftenen. Hele denne indholdsfulde dag står i min erindring som en rig oplevelse, hvor en af tidens store personligheder kom mig menneskeligt nær.

Vi skylder ham en ekstra tak, fordi han elskværdigt hjalp os om aftenen i en meget ubehagelig situation. Skuespiller John Price havde lovet at komme og udeblev uden afbud, og der sad ca. 700 mennesker og ventede en underholdning af høj karat, og vi måtte efter en ventetid, som vi prøvede at udnytte med improviserede bidrag, affinde os med, at det ikke blev til noget. H. C. Branner læste da sin novelle: „De tre musketerer“ højt; det var et yderst forfriskende supplement til det tankevægtige foredrag. Drengesmitet, som ligger i novellen, og som fik hans ansigt til at se helt forandret ud, gjorde os alle godt.

Også til de voksne klasser gav elevforeningen gode gaver.

Boggaver fik: Hugo Krogh - 4s, Knud Nørholm Nielsen - 3s, Svend Schultz - 2s, Kirsten Helgeby - III sst, Inge Farman Nielsen - II sst, Birgitte Randrup Hansen, 3 sm, Finn Matthiasen - R, Allan Bøgedal - II gmb, Ingerlise Larsen - II gsa - Karen Marie Svendsen - III gsb, Kirsten Ingvarsten - III gsa, Jens Chr. Laursen - III gma.

Atter i år takker jeg på alles vegne for det gode og festlige bevis på trofasthed mod skolen.

Huginns sæson har været god; om den beretter en af de unge. Ved en mellemskolefest i april opførte 3. m. Molbechs: „Ambrosius“ med adjunkt Lester som instruktør. Det var overraskende, at de purunge amatører fik så meget frem af det gamle stykkes ynde og poesi.

Gymnasiets nordiske udveksling fortsætter med „Kalmar almänna läroverk“, som i de sidste år har ordnet det med rejse over fra vore l'g'ere i maj og genbesøg til 2g i august. Der er stadig glæde forbundet med vore nordiske stævner, men vi savner Arendal, som endnu ikke i år kunne deltage. Rektor Nordell i Kalmar omfatter sagen med megen iver, og de lærere, som i fjor kom hertil som vore gæster, knyttede sig varmt til os.

Kostskolerne har været fyldt, og der har været rolige og gode forhold begge steder. Jeg husker næppe nogen sinde at have haft en rarere flok end den, vi har huset i år. De tre kostlærerinder, frk. Marcussen, frk. Toftbæk og frk. Anna Andersen har taget den daglige tørn og gjort det godt, og jeg har fulgt med i det på mange måder og været glad for at se det, jeg har kunnet tage del i. Vi fik fjernsyn i dagligstuen i efteråret, og det samler og hygger.

Privatlejligheden og mit lille kosthold ovenpå har i perioder måttet passes fra den store husholdning, fordi frk. Kathrine Kristensens helbred var svækket hen på vinteren, mens hendes sommerophold i „Hyttten“ sidste år var godt, så hun holdt til at lede mad-

lavningen selv i den travleste gæstetid. I begyndelsen af marts kom et tilbagefald, som nødvendiggjorde sygehusindlæggelse, og ganske få dage efter indtraf døden hastigt under nattens søvn. Det var et langt og trofast arbejde, der afsluttedes. Fra 1. novbr. 1916 — i næsten 44 år — havde frk. Kristensen arbejdet, først for faster, siden for mig i kostskolen og sidst i min privathusholdning. Hun holdt af at glæde dem, hun lavede mad til, ved at gøre det hjemligt og velsmagende, skønt det kom fra store gryder, og hun sparede ingen anstrengelser, for at vore livretter kunne komme med traditionens ret. Vi vil altid tænke på hende med taknemlighed.

Frk. Hansen har fået det ensomt efter hendes død, men vi håber, hun må få kræfter til at fortsætte. I usædvanlig grad har vi fået trofaste hjælpere, som holder ud med os og gør alt for at føre alting videre som før, selv om det at få hjælp bliver sværere og sværere.

Sidste efterår følte jeg også, hvor hyggeligt det er at stå sammen med sine folk, da jeg blev betragtet som hædersgæst ved Schrøders og hans kones sølvbryllup.

Mit indlæg er blevet langt. Inden jeg slutter, må jeg omtale årets lærersituation. Ingen skoleleder kan i vore dage undgå bekymring for, hvor afløseren i lærerkredsen skal komme fra, eller hvor man skal finde nye folk, når udvidelser kræver det. Adjunkt Lumbye blev således forflyttet til Viborg efter 6 års arbejde, overvejende ved seminarieret. Fru Ulla Kjærulf, som har haft orlov i 2 år, begynder efter sommerferien med halvt timetal; deraf følger, at frk. Anna Andersen, som blev antaget som vikar for hende, har søgt andetsteds hen. Fru Birgit Petersen, som i år måtte opgive at gennemføre sit skolearbejde efter sit andet barns fødsel, holder foreløbig op. Lektor Rasmussen og lektor fru Leschly Kristensen har taget deres afsked, fordi de begge nærmer sig 70 år og søger pension. Og adjunkt Hammeris forlader os efter 9 års samarbejde, fordi han har lyst til i to år at virke som engelsklærer ved en stor tyrkisk skoleinstitution i Ankara. Andetsteds i bladet omtales de to lektors lange virke ved skolen. Adjunkt Hammeris hører til de unge; men også han vil blive savnet. Fagligt overordentlig dygtig i begge sine fag — engelsk og drengegygnastik — energisk og effektiv i sin undervisningsform, hyggelig og lun i samvær og hjælpsom til mange særlige opgaver i skolens liv har han været. Mig har han ofte rørt ved sin bundne varme og sin hensynsfuldhed, og kolleger og elever har sat stor pris på ham.

Mange nye lærere er allerede antaget i de bortdragendes sted; til gymnasieskolen skulle jeg gerne have 4 faste embeder besat foruden nogle sangtimer i gymnasiet og nogle fysiktimer. De to faste lærere har jeg, og et par forhandler jeg med. Seminarieret og hovedskolen er ved at få en ny fast lærer i psykologi, og hovedskolen har fået to nye folk. Men hvad jeg *ikke* har fået, er naturligvis en af-

løser for lektor Rasmussen. Han kan nok hjælpe os som vikar med et mindre antal timer, ligesom min søster får et par klasser, hvorved vi kan besætte timerne i hendes fag ved forskydninger indenfor den lærerkreds, vi har. Men der er i gymnasiets fysik-kemi og matematik et par fæle huller, og selv i sprogfolkenes rækker blev der tomt. fordi de nye gymnasier rundt om i landet skal have lutter nye folk. Vi håber på mirakler og har set dem ske før.

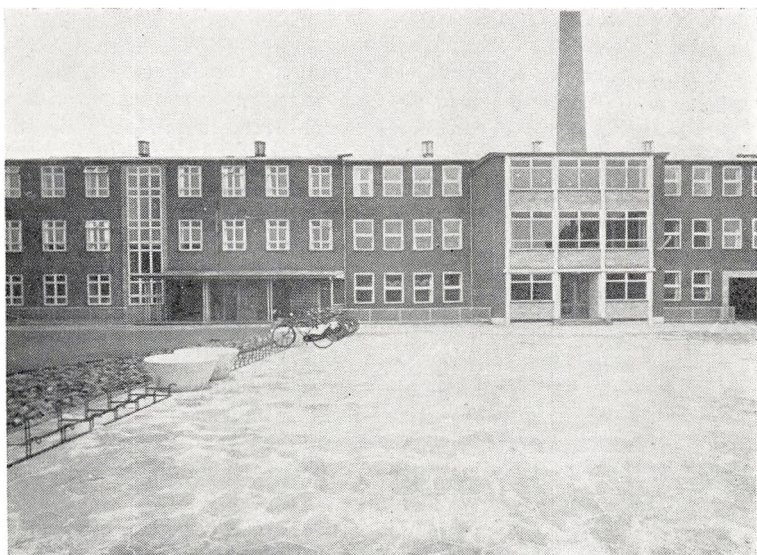
Også i april i år kunne jeg ordne en lille påsketur sammen med frk. Baggesgaard. Den gik til Meran med 14 dages ophold i æbleblomstringens tid. Det var dejligt og opfriskende, og nu sidder vi midt i årets andet forår, det danske, med lysende grønne bøge og blomstrende kirsebærtræer i „Hyttens“ have.

Og nu slutter jeg med hjertelige hilsener til alle, som holder fast ved os.

Deres hengivne
Karen L.-Lang.

SEMINARIET SIDEN SIDST

I skal få lov til at gætte 3 gange på, hvad jeg først vil fortælle jer om! — Rigtigt gættet, allerede den første gang: Det nye seminarium. Vi har nu allerede boet i det i $\frac{1}{2}$ år, men alligevel forekommer det en hver dag aldeles splintrende nyt. Vil I med indenfor? En årle morgen et par minutter før kl. 8. Eleverne vrimler ind igennem svingdørene. Friske og morgenduelige, nu som i jeres tid! En lægger de sidste strøg på morgenfrisuren med den ene hånd, mens tasken med megen lærdom dingler i den anden. I sludrekrogene i forhallen sidder en håndfuld af de helt eventyrligt morgenduelige, der er ankommet allerede for 10 minutter siden og nu sidder med en let overlegen mine i de røde og blå lænestole og ryger en lille morgenpibe, mens de funderer over livet og betragter de indstrømmende kammerater, der med et let gjalder iler over Opdalsfliserne i forhallen, indånder et pust frisk bjergluft fra Else Alfelts 3 dejlige billeder på væggen og dykker ned i garderoben i kælderens for at komme af med det overflødige overtøj; thi temperaturen i huset er termostatisk reguleret. Klokken ringer, og nu er næsten alle i hus! Med største venlighed siger jeg: Godmorgen til et par efternølere og udtrykker min glæde over, at de nåede herhen med livet i behold trods det hastige tempo. Allerede lyder de første toner fra et par af klasseværelserne, hvor man starter med en sang. Ja „Vågn op og slå dine strenge“ og „Lysfyldt morgen til marven kold“ lyder som et meget moderne korværk, når man hører dem samtidig, og ikke mindre interessant bliver det, når et violinhold fra et tredje klasseværelse stemmer i med „På Sjølunds fagre sletter“ med ret varierende kvarter og kvinter. Jeg går ind på mit nye hyggelige kontor, der til forskel fra det gamle ligger i stueetagen, hvor alt folket færdes, så jeg dagen igennem kan følge begivenhedernes gang på nærmeste hold. Jeg sysler med mit kontorarbejde til 10 minutter i 9. Så er det morgensangstider, og vi samles i den meget smukke aula, hvor der er god plads til os alle, og hvor morgensangen klinger helt anderledes festligt end på den knebne gang- og trappeplads på det gamle seminarium. Musikledsagelsen sker enten på det dejlige Blüthner-flygel eller på orglet, som står over scenen i et rum, der med foldedøre kan åbnes eller lukkes ud mod aulaen. Når foldedørene er lukkede, kan der øves eller undervises på det, uden at det øvrige hus forstyrres deraf. Det er et pibeorgel med syv stemmer på to manualer og pedal, som vi var heldige at

Hovedskolen og seminariet

få for en billig penge fra en kirke i Århus, der skulle have et større. Opstillet og istandsat står det os i godt 10.000 kr. — hvilket altså er meget billigt for et orgel!

Morgensangsordenen er ellers stadig den samme, hvor lærere og elever skiftes til at føre ordet.

Min årgang 1951 kan huske debatten, hvor jeg i sin tid foreslog denne ordning? Stor opstandelse! Man turde skam ikke sådan stå og udlevere sig selv! Men vi kom jo alligevel igang, og som I alle ved, er ordningen forlængst blevet noget ganske selvfølgeligt og ligetil, som næppe nogen ønsker at ændre.

Imens er alle forlængst kommet ind i klasserne igen, for trafiklinierne er mange, korte og effektive, og vi står alene i rummet. Parketgulv, røde, magelige stole langs det store vindue, blomsterkrukker med store, grønne planter, smukke farver i rolige flader, forsiden af scenen beklædt med Oregon pine, en varm og levende træsort, broncefarvet velour-fortæppe, talerstolen kan også fungere som sufflørklasse, foldedøre ind til to af de tilstødende klasseværelser, så de kan „lægges til“ aulaen, balkon langs de tre sider, loftet behandlet med lydregulerende lister og lamperne store kobberkugler.

Kære venner, hvor er det dejligt at have et sådant rum, både til hverdag og til fest. Det er på een gang intimt sluttet og rummeligt og elastisk, 50 mennesker placeret på aulagulvet til eet lille

møde ser velbesøgt ud — og så kan der alligevel være 5—600! Så er det også fyldt både på balkon og i sidelokaler, men alle kan både se og høre. Til fællestimer medbringer hver sin stol fra klasseværelserne og tager den med sig igen, så salen er ryddet på et øjeblik. Ved fester kan der serveres for 3—400 mennesker i de tilstødende klasseværelser og på balkonen.

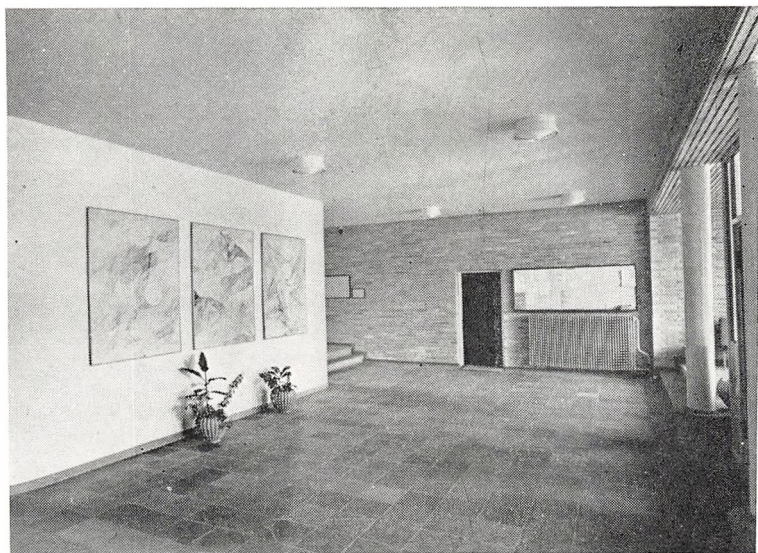
I huset er der 7 normalklasseværelser, læsestue (nyindkøbt for 10.000 kr. bøger), salsal (med klaver, håndoptager, stereofonisk pladespiller og diverse rytmemusikinstrumenter), 2 violin- og klaverlokaler og to sproglokaler med alt teknisk tilbehør, kontor og lærerværelse, for ikke at glemme samlings- og frokoststuen i kælderens, der hver dag i frokostpausen er fyldt til bristepunktet af spisende seminarielever. Den kan rumme ca. 130, hvilket vi på forhånd vidste var for knebent, men den kunne bare ikke blive større. Der kan købes smørrebrød, kaffe, the, mælk, cigaretter, chokolade m. v., og der er stor omsætning. Den elskværdige fru Andersen, der bestyrer kantinen, kæmper heltemodigt for at forsyne samtlige kunder på een gang!

Den ene ende af lokalet er indrettet som hyggeafdeling med sofaer, lænestole og småborde, radio, grammofon og fjernsyn. Det sidste er elevernes gave til seminariet ved indvielsen. Det blå klaver står også dernede; det er bare blevet hvidt.

Eleverne kan få nøgle til huset, så der er om aftenen adgang, for hvem der vil se fjernsyn, øve sig på klaver eller orgel eller arbejde på sprogøvelser med håndoptager (4 nye håndoptagere er anskaffet, så vi nu har 6 i huset) — eller man bare vil hygge sig og sludre med kammerater. Klassefester finder naturligvis også sted, og flere hold gamle elever har bestilt huset til jubilæums-kommener.

Fra sommerferien til indvielsen var seminarieklasserne trængt sammen i den gamle forskoleseminariebygning, hvor vi befandt os som sild i en tønde. Det skete, for at øvelsesskolens nyindrettede småbørnsafdeling i den gamle seminariebygning kunne få en regulær start efter sommerferien. Men denne sammenstuvning, som vi kunne tage med godt humør, fordi den var tidsbestemt, bevirkede naturligvis, at det forekom endnu skønnere at komme over i det nye hus.

Indvielsen af det nye seminarium fandt sted den 14. november med stor festlighed. To hundrede indbudte med undervisningsministeren og Silkeborgs borgmester i spidsen samledes i aulaen med lærere og elever om formiddagen. Institutionens formand, rektor frk. K. L.-Lang holdt åbningstalen og takkede til alle sider for hjælp og godt samarbejde og overgav huset til min ledelse. Derefter talte ministeren, borgmesteren, lærerrådets formand, lektor Bent Andersen, elevforeningens formand, Hugo Krogh, og jeg selv

Seminiariets forhul med Else Allelts billede

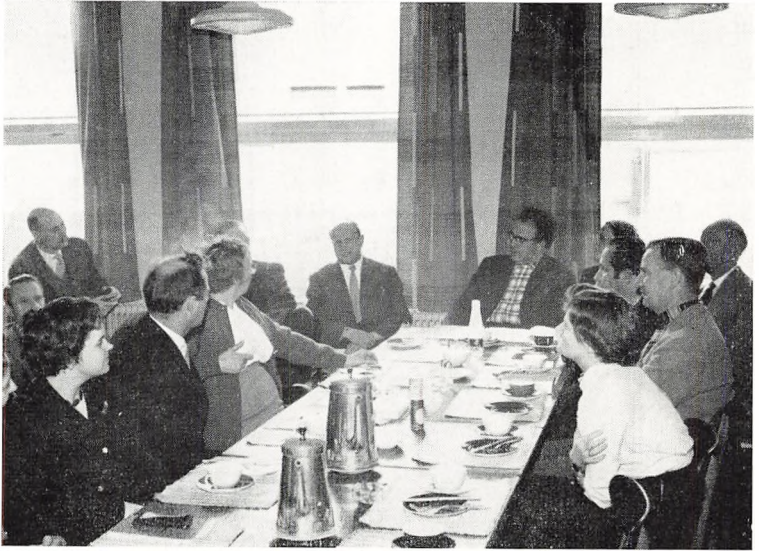
til sidst. Ind imellem spillede seminariets orkester, dirigeret af hr. Kornum, koret sang under hr. Ringgaards ledelse, og en kantate blev fremført, skrevet af Hans Arne Hansen fra årgang 1957 og sat i musik af hr. Messell.

Alt sammen meget smukt og festligt. Bagefter frokost i pigernes gymnastiksal for gæster, lærere med pårørende og elevforeningens bestyrelse. Dagen sluttede af med en aftenfest for lærere og elever. Elever fra 4.s opførte Chestertons „Magi“, og til slut var der dans i aulaen. En stor og uforglemmelig dag.

Siden er så hverdagen kommet, men indtil nu — og formentlig et langt stykke tid fremover — med et skær af fest over hver eneste dag.

Uden for skoledagene har huset været flittigt brugt til fester for institutionens andre afdelinger, og vi har gang på gang måttet undre os over, hvor velegnet det er til mangfoldige forskellige formål.

Iøvrigt blev byggeriet først helt færdigt i slutningen af april, idet vi på det tidspunkt rykkede ind i den nye tegnesal, som er opført bagest i seminariets gård i forbindelse med pigernes gymnastiksal. Den er $1\frac{1}{2}$ gang så stor som den gamle tegnesal og har dertil fuld kælder, hvor der er depoter og arbejdsplads for lærarbejde. En ny og større keramikovn er opstillet dernede sammen med den gamle ovn, og vi har iøvrigt kælet en hel del også for

Mandagstørelsermode på seminariet i frokostpausen

dette hus. Det er vist nok den første tegnesal i landet, der har fået sin egen bygning, og den har slet ikke været nogen billig spøg, men vi har med dette særlokale villet tilkendegive, at vi betragter tegning — eller „formning“, som det nu også kaldes, fordi det består af mangfoldigt andet foruden tegning — som et centralt pædagogisk fag, der fortjener de bedst mulige arbejdsforhold.

Det var det afsluttende byggeprogram. Men det er kun første etape. Næste etape bliver en stor fløj i fortsættelse af øvelsesskolen omtrent helt hen til den hvide bygning ved skoletorvet. Den skal indeholde en udvidelse af øvelsesskolen og nye faglokaler for hele institutionen til fysik, kemi, naturhistorie, geografi, sløjd og skolekøkken.

Næste år ved denne tid er vi *forhåbentlig* et godt stykke over jorden dermed.

Og så har jeg vist allerede bredt mig alt for meget og må se at gøre mig lærdig snart. Et par ord om lærerpersonalet. Ved skoleårets begyndelse ansattes cand. mag. frk. Lebech-Sørensen med dansk på studenterlinien og engelsk. Den nye organist ved Silkeborg kirke, hr. Lindberg-Jensen, har fået en hel del orgeltimer. Det nye orgel stimulerer i høj grad lysten til orgelspil. Endelig rejste hr. Lumbye til februar, idet han fik en stilling ved gymnasiet i Viborg, hvor hans kone allerede var ansat. I stedet fik vi

cand. mag. S. Albjærk, der havde virket en årrække ved Stenhus Kostskole. Vi er glade for de nye medarbejdere og håber, at de også befinder sig godt hos os.

Og så står vi jo ellers, som altid på denne tid af året, lige på kanten af eksamen med alt det hurlumhej, der nu engang hører med til den. Men efter den nye seminarielov er det ret hurtigt overstået, og allerede den 11. juni kan vi holde dimissionsfest. Optagelsesprøven bliver skrap i år, men nu vrimler det jo med nye seminarier, så de overtallige aspiranter får nok et sted at være.

Kan I så have det godt allesammen, til vi ses eller skriver igen. De bedste hilsener fra lærerne, min kone og

jeres hengivne

Knud Gro-Nielsen.

LEKTOR, FRU LESCHLY KRISTENSEN

Hun blev født 13. januar 1891 som sine forældres ældste barn. Hun havde en lykkelig barndom og første ungdom, blev student fra sin fars kursus og påbegyndte universitetsuddannelse i hans fag, tysk og latin.

Nogen tid efter fars død i 1911, som var et hårdt tab for hende, opgav hun studiet og besluttede at gøre sig færdig gennem en faglærereksamen i tysk og engelsk. Allerede før sidste fags afslutning var hun blevet ansat som lærerinde ved Th. Langs Skole i Silkeborg. Jeg havde været i Silkeborg i årene 1914-16 for at tage lærereksamen ved Th. Langs Seminarium, og da faster i sommeren 1916 første gang talte med mig om, at jeg skulle forberede mig til at overtage hendes gerning her, byttede Ellen og jeg gårde. Jeg kom hjem, og hun tog til Silkeborg. Engelsk gik hun så op i, efter at hun på egen hånd havde afsluttet sit pensum.

Det er således et 44-årigt virke, der afsluttes nu, selv om kontakten foreløbig bliver bevaret ved et mindre antal vikartimer. En del år underviste fru Leschly — som var blevet gift i sommeren 1922 — både i mellemskolen og gymnasiet. Senere koncentrerede hun sig om gymnasietimer, og det er mange studenterhold, hun har forberedt til studentereksamen i både tysk og latin. Inden frk. Th. Langs fratræden som rektor skaffede hun fru Leschly godkendelse som adjunkt; det var ikke usædvanligt den gang, at man dispenserede fra kravet om skoleembedseksamen. I 1945 blev hun lektor.

I sit arbejde har hun ydet sit yderste og lagt hele sin styrke og al sin kærlighed i skolearbejdet. Hendes ubestridelige undervisningsevne og utrolige flid har gjort hende til en lærer, der har vundet sine elevers tillid. De har nok af og til vredet sig under hendes krav om minutløs grundighed og haft lyst til at springe over, hvor gærdet var lavere. Men de forstod, at det lod sig gøre at få lært alle grammatikkens krinkelkroge at kende og at vinde sikkerhed i at bruge den, hvis de ville følge de baner, hun anviste, solide og velafstukne baner, som man altså bare selv skulle være med at bygge op. Den litterære side af faget var ligesådan vel-disponeret, samlet om de store personligheder og den klassiske digtning, for hvilken hendes beundring er grænseløs. Og det, som skal læres, blev lært. Måske netop på grund af sin gode evne til selv *at lære* har hun fortsat arbejdet med sit stof, næsten hånd i hånd med eleverne. Hun overlader ikke noget til at hentes frem i

et øjeblik intuition fra det store land, hvor tidligere bearbejdet stof danner bunden i et menneskes viden. Nej, hvis nogen lærer i dette land har forberedt sine undervisningstimer flittigt og omhyggeligt, dag ud og dag ind, lige meget om stoffet var rutinemæssigt sikret fra tidligere gennemgange eller ej, så er det fru Leschly.

Jeg skal ikke kunne sige, om det er denne pligtbetonede medarbejden på elevernes arbejdsstof, som de unge kan lide, som får dem til at føle hende nærmere ved dem end mange af de lærere, hvis viden er mere altomfattende, og hvis metoder tillader større faglig frihed. Men sikkert er det, at de kan lide hende. Det skyldes også, at de mærker hendes sindelags varme overfor dem, hendes interesse i deres glæder og sorger, hendes ønske om at hjælpe også de svage. Hun er så menneskelig, og det er velgørende, når en lærer er menneskelig.

Th. Langs Skole er hendes hjemsted arbejdsmæssigt og personligt. Loyal har hun været, næsten 200 %, mod sin skoleleder og yngre søster, åben også mod kolleger og venner, under livets pres i stærkt behov for andres forståelse. Efter hendes ægteskabs opløsning i 1947 og den eneste søns bosættelse i Odense har hun lært at fylde sin private tilværelse med flittigt arbejde, hobby af imponerende arbejdsindsats, samvær med få, trofaste venner og med radio og fjernsyn som gæster med bud fra den store omverden.

Vi siger en varm tak for alt og ønsker, at hendes tilværelse som pensioneret i kollektivt højhus må blive lykkeligere, end hun tænker sig den.

Karen L.-Lang.

LEKTOR E. V. RASMUSSEN

Gymnasiets førende kraft på den matematiske afdeling, i mange år den eneste lektor, sådan at hans kælenavn simpelthen har været „lektor“, søger pension i år efter 43 års arbejde ved skolen. Også han har lovet at fortsætte med et antal vikartimer, og det vil blive helt nødvendigt, indtil en kvalificeret afløser kan findes; men hans faste tilknytning til skolen ophører, og han må udtræde af bestyrelsen, hvor han blev valgt ind i januar 1936 efter frk. Th. Langs død.

Hans betydning for det matematiske gymnasium er stor. Selv om han ikke mere kan have alle matematikerklasserne, står han for os alle som matematikernes vejleder og faderlige ven. Hans elever har altid talt om ham, især når de kom tilbage efter nogen tid, med den morsomme blanding af ømhed og let drilleri, som betyder, at

deres hjerter er knyttet til ham. De mindes hans hastige, lidt utydelige måde at tale, hans sædvanemæssige udtryk for mishag eller tilfredshed, og de tænker med undren på hans enorme flid. De fag, han har undervist i, er områder, som kræver meget af sin udøver, stor indleven i det svært håndterlige, teoretisk-abstrakte stof, fag, som fordrer stor smidighed til at følge med i nye områder, så fremadventt det må være i en atomtid. Rasmussen virker så beskedent, men hans viden og tankeklarhed er stor, og hans tålmodighed under arbejdet for at tilrettelægge fagene og gøre dem tilgængelige for unge sind er ganske forbløffende. Nok kan han grynte lidt utilfreds, når en ung dumrian afslører total mangel på forståelse af ting, der forekommer ham soleklare. Men mærker han vilje og flid bagved, så bliver han ved, indtil det dæmmer. Hans tillid til pigers matematiske flair er ret svag; men mange, der startede under sved og tårer, er endt med at synge Rasmussens pris og forsone sig med de svære opgaver. Personlig kender jeg næppe nogen lærer, der har virket så intenst tilfreds i sin gerning som Rasmussen. Hvad enten man ser ham i en normal undervisningstime, eller han går om eftermiddagen, omgivet af forsøgshold eller muttersalene mellem apparaterne — altid ser han ud til at more sig storartet. Hans overskud af kræfter og humør er stort nok til at gøre ham til den hjælpsomste og tjenstvilligste af alle de rare folk, man af og til må sætte til yderst uvelkomne ekstratimer eller andre ulønnede tjenester. Det faldt ham *aldrig* ind at gøre vrøvl. Også i bestyrelsen har han fulgt de mange problemer med vågen forståelse, personligt tilbagetrædende, men sagligt interesseret.

På alle fronter vil vi savne ham, og for alt siger vi ham en varm tak.

Karen L.-Lang.

TRE HILSENER FRA STUDENTER- JUBILARER

I anledning af 50-året for den første dimission til studentereksamen på Th. Langs Skole bringes her indlæg fra 50-års jubilaren samt fra en 40- og 25-års jubilar.

Læge fru Kirstine Ring (student 1910).

Århus, den 3/5-60.

50 år er gået siden første studentereksamen på frk. Th. Langs Skole. Det er ikke til at begribe, hvor alle de år er blevet af.

For 50 år siden — det var, da der kun var en enkelt bil i byen, hvor vi sad med petroleumslamper på værelserne, hvor en flødekage kostede 5 øre, og hvor nuværende rektor var en lille pige med fletninger og kort kjole, som kom på ferie fra København, som vi sagde „du“ — men tiltaltes med „De“, fordi *vi* havde lange kjoler.

Men er der end gået lang tid, så huskes årene på skolen dog, som var det i går. Først frk. Theodora Langs mod til at begynde gymnasium med 1 — er een — elev, vel nok i håb om flere. Men der blev ikke flere, og spændingen var stor for os alle, da det skulle afgøres, om vi kunne få dimissionsret. (Tænk, om jeg skulle have opgivet *hele* historiepensum. Jeg kan endnu få mareridt ved at drømme, at jeg skal op i historie).

Livet på „gangen“ sammen med kammeraterne var jo en fortsættelse af de foregående års hyggelige samvær. Men skoletimerne formede sig noget anderledes i det nye gymnasium, hvor de rare lærere måtte finde sig i time efter time at samtale med en ikke altid lige vel forberedt elev — for det *var* jo ikke spændende at vide, at man skulle op hver time.

Meget andet end fag blev der også drøftet i timerne. Og morsomt ville det nu have været at tale med de samme lærere om „den gang“. Så vidt jeg ved, er de alle borte undtagen én.

Dimissionsretten kom — og eksamen. Og efter en køretur med heste og vogn til Viborg kom ferien og derefter afrejsen til København. Men altid skal der gå en taknemlig tanke til Th. Langs Skole, der gennem de mange år lærte mig at skønne på, hvad en ansvarsbevidst skole betyder for livet.

Kirstine Ring.

Rektor Åge Bertelsen (student 1920).

„Lyst æfor å mørk æbag“. Det gamle jyske ord kunne sættes som motto over den generation af studenter, der forlod skolen i 1920. Vi kom ind i gymnasiet i 1917, da den første verdenskrig sænkede sit tætteste mørke over menneskeheden. På fronterne rasede stillingskrigen med de uendelige slagterier i skyttegravene og i „ingen mands land“.

Samme år indledede tyskerne som bekendt den uindskrænkede u-bådskrig, som ramte alle søfarende nationer, også vort eget land, og den bolshevikiske revolution i Rusland skabte en ideologisk modsætning og et skel mellem øst og vest, hvis konsekvenser nogle måske dengang anede, men ingen forstod. Til krigen og revolutionen omkring os kom så den nye pest, den spanske syge, som hærgede folkene og også tyndede ud i rækkerne af vor egen generation i Danmark.

1920 blev lysets og håbets år. Det var det år efter verdenskrigens ophør, da folkeforbundspagten trådte i kraft, og Sønderjylland blev genforenet med moderlandet. Vi unge studenter oplevede I. P. Jacobsens ord som en personlig erfaring: „Der var stormgangs jubel i de unge sjæle, og der var håb, som der var have“.

Hvordan var da skolegangen for os gymnasiaster i de mørke år under krigen? Vist ikke så forskellig fra nutiden, som man skulle tro. Vi levede vor gymnasietid i et Danmark, der rammende karakteriseres i Aakjærs billede af tilstanden under den 1. verdenskrig: Du puslingland, der hygger dig i smug, mens hele verden brænder om din vugge.

Vi 13 drenge og piger, der i året 1917 kom ind i den samme klasse i Th. Langs Skole, hyggede os i fællesskab med kammerater og lærere; vi sled og vi drev, vi sværmede og diskuterede, ved „Huginn“s møder i den blå sal, i måneskinsvandring over åen og under daglange ture over bakkerne og gennem de store skove. Sikkert ganske som årgang 1960.

Og dog er der nok en forskel mellem ungdommen dengang og nu, i hvert fald en afgørende forskel mellem de vilkår, hvorunder de vokser ind i manddommen. Imellem de to generationer ligger en lang og skæbnetung udvikling, der mundede ud i den anden verdenskrigs dybe mørke og fandt sin afslutning i et lysglimt over Hiroshima.

Vi studenter af 1920 fejrede vort 25 års jubilæum i det år nul i vor gamle skoleby, en måned før bomben eksploderede og indvarslede den nye epoke i menneskehedens historie, atomalderen. Fra da af har vi levet eller forsøgt at leve i de ufattelige mulighedsverden på godt og ondt. Det er, som er menneskene med den nye tidsalders frembrud ved at overskride alle menneskelige

mål og grænser og er blevet titaner, med magt til at erobre fremmede kloder — og hvad der synes en nærmere liggende mulighed — med magt til at udlette alt liv på vor egen.

Derfor er vi, generationen, der har levet sit længste liv i den uendeligt fjerne tid før Hiroshima, den *gamle* generation i forhold til den nye slægt og i en langt dybere forstand end noget tidligere slægtled. Derfor går mange af os med en længsel, der aldrig kan stilles, tilbage mod den idylliske tid i vore unge år, da menneskenes magt var hyggeligt begrænset til i krig at dræbe nogle millioner, og den totale undergang kun var en mulighed for religiøse sværmere og virkelighedsløse teoretikere. Men det er en farlig længsel, som vi bør søge at bekæmpe. Vi har nu passeret vort livs middags-højde. Men vi bør — om det bliver os beskåret at leve længere, og vi måske endogså oplever den nåde det er i den universelle krigs tidsalder at dø på gammeldags måde af alderdom — forene vore kræfter og vie vor erfaring til sammen med ungdommen af i dag at virkeliggøre de ufattelige muligheder for en lys fremtid, der også findes for menneskene verden over og for vort eget folk.

Menneskeheden i dag er menneskeheden på skillevejen. Om vi gør os dette klart og kender vor besøgstid, gælder trods alt det ord for vor tid, som også gjaldt for os gamle fra 1920: Lyst æfor å mørk æbag.

Auge Bertelsen.

Fru Gerda Mørch (student 1935).

Frøken Lang har bedt mig skrive nogle ord i Det røde hefte i anledning af Th. Langs Gymnasiums 50 års jubilæum og mit eget 25 års studenterjubilæum. Det har været mig en glæde at få denne anledning til at kunne fortælle et par enkelte erindringer om mit skoletid.

Som 12-årig kom jeg til Silkeborg som elev på kostskolen og forlod den som 19-årig med studenterhuen på. På skolen tilbragte jeg således de meget modtagelige år, hvis indtryk senere hen i livet kan komme til at betyde så meget for een.

Jeg kom til at lære at kende frk. Theodora Lang og at holde af hende, ikke blot som den strenge, men retfærdige personlighed, hun var, men også som den, der blot med nogle få ord kunne tilkendegive, at hun vidste, hvad der foregik inde i een. Da jeg skulle i gymnasiet, havde jeg ikke megen lyst dertil, og da det nu og da knob lidt for mig, var det ikke altid helt let, men senere hen har jeg alligevel været meget glad for, at jeg blev student. Da jeg forlod skolen, forærede frk. Th. Lang mig en lille gave, og med

den fulgte et kort, hvorpå der stod: „Tak, at du holdt ud“. I årenes løb, når noget har været vanskeligt for mig, har jeg tænkt på de ord.

Aftenerne med syning var ikke noget, jeg var altfor glad for, hvorimod frk. Høltzermann's højtlesning var noget, jeg elskede. Af frk. Høltzermann lærte jeg at holde af læsning af gode bøger. De sidste dage før jul læste frk. Høltzermann Charles Dickens „A Christmas Carol“ for os; her kom hendes store skuespillertalent rigtig til sin ret.

Min mor og Karen Lang var studenterkammerater i København, dengang det endnu var en „seværdighed“, at en ung pige blev student. Frk. Lang kan jeg takke for mange opmuntrende ord og en altid enestående trofasthed. Mine børn kender frk. Lang og alt, hvad der hører min Silkeborgtid til, og når jeg taler om min skoletid, føler de, det er noget, de er nært knyttet til. Det er dobbelt morsomt for mig at skrive disse linier, da jeg selv i disse dage ivrigt følger de vordende studenter; min næstældste søn skal nu op til sin studentereksamen. Han og hans kammerater har i dag i haven optrådt i rumdragter á la „fremtiden“; det skal være deres påklædning den sidste dag i deres skoletid. Jeg synes, at vor skoles motto: „Ikke for skolen, men for livet“ og hans skoles motto: „Husk at leve“ er så nært knyttet til hinanden, at alle vi 50-årige, 25-årige og nye studenter kan blive ved at huske og leve efter dem.

Gentofte, maj 1960.

Med venlig hilsen

Gerda Mørch.

KANTATE VED SEMINARIEBYGNINGENS INDVIELSE 14. NOVEMBER 1959

Tekst: *Hans Arne Hansen.* Musik: *Erik Messell.*

Recitativ:

Da solen og de milde vinde sammen med den livskabende regn
havde rullet istæppet bort, og de sidste kolde dråber var hældt
ud i havet, kom han. — Han er din far — og min far. —
Vor æt.
Hvad søgte han?

Solo:

En blomsterfyldt eng
og en bøgeskov til seng.

Kor:

Lykke og livets mål,
hygge og fred omkring boets bål.

Recitativ:

Lykke! — Nej, det ord var næppe kendt,
hans sprog var fattigt og slet bevendt.
Et ukendt begreb var livets mål,
her gjaldt kun føde og ved til bål.

Her har han — netop hvor skolen står —
kæmpet mod flinten kold og hård,
hugget og hamret, raset og grædt,
håbet og hamret sig segnende træt,

— vågnet, da natten har vendt sig bort,
grebet genstridige flint — hamret fort,
sejret og rejst sig i lykkerus.
Lyt! — Hør hans fryd i stilhedens sus.

Fornemme du blodets banken i din fars hjerte? — Følte du
den rødmen i kinden — den uimodståelige trang til at danse —
til at vise alverden sine hænders værk, — og den kriblende,
kildrende fornemmelse ved at stå med den færdige flint? — Der

foran ham — på dette sted — lå formet i sten hans livs mål.
Hans lykke lå i timerne — dagene forud — i selvforglemmelsens
iver, da flækker fløj fra flinten.

Kor:

Lykken er at skabe — at forme.

Recitativ:

År gik. — Tusind år — og mer.

En dag kom mærkelige mænd hertil. De lærte, at „du skal elske
din næste“. De forskede og fandt lægende urter. De undredes
over blomster og stjerner.

Solo og kor:

Ensomhed søgte de, — og fred til at tænke.

Solo:

Mit hjerte, oh Herre, er fyldt med tak.

Og undren og megen glæde.

Og medens jeg vandrer, jeg synger en sang for dagens
brogede kæde.

For dette bitre og dejlige liv,

for mine velsignede døde.

For det, jeg har mistet, og det, jeg fik, og det, jeg endnu
skal møde.

Så lægger jeg, Herre, min hjemløse hånd

i din med min angst og min glæde,

og går mod den dag, jeg under dit smil skal tyst over
tærskelen træde.

Mads Nielsen

Recitativ:

Her sad en ordensbroder — en munk.

Hans klædning var fattig og uden prunk.

Hans stræben var ikke glans og magt,

at granske og gruble var al hans agt.

I nattens tavshed har munken leet

mod samme stjerne, som vi har set,

(og samme stjerne i tusind år

skal lyse på stedet, hvor skolen står).

Måske har han knælet og bøjet sig ned
og fyldt sit hjerte med evighed.

Hans lykke var stor og dyb og skøn,

hans stræben var tanke og tid til bøn.

For vel trænger mennesket til brugsgenstande og nyttige kundskaber, men det trænger lige så meget til Orions bælte og Nordstjernen. Stjernebilleder tjener intet nyttigt formål, — men de beriger og forskønner og befordrer meditation og eftertanke. Kunne du føle suset af stilheden, som munken fornemmede? Så du de fjerne kolde kloder i mælkevejens flodseng? Glemte du dig selv for det ubegribelige himmelrum — eller mælkebøttens mirakel?

Kor:

Lykken er at glemme sig selv under stjernernes hvælv.

Recitativ:

Stenmanden og munken har lyttet til livets kilde — og følt fryden over dens frie løb. Hvis man elsker kilden, er det tåbeligt at tro, at man kan fange den i en flaske eller et glas — tåbeligt at tro og sige: „Her har jeg kilden“. — For kilden er jo død, — den kan ikke fanges.

Solo:

Kilden har til tider haft plads
på skoler — gemt hen i flasker og glas.

Kor:

Stedet, hvor lykken var for de to,
blev glemt og var dømt til at ligge i ro.
Oftede blev livet for pilt og pøg
kun døde figurer og prent i en bog.

Recitativ:

Remsernes korsang var svær at lære,

Kor:

„liv“ i infinitiv hed blot „at være“,
„jeg var“ imperfektum — futurum „skal blive“.

Recitativ:

Ja, kilden var svær at holde i live.
På samme sted! — Her har stenaldermanden glemt sig selv, da han skabte og formede — og munken er her blevet løftet op over tid og sted på tankens vinger. Her står nu dette hus, hvorfra lærere skal gå ud til andre huse i landet.

Af dette hus skal futurum gro,
og perfektum gi' liv til de døde to.
Præsens skal knytte de brudte bånd
mellem fortid og fremtid — og ånd og hånd.

Kor:

Lad lyde et ekko fra klitter til klint
i by og blandt bakker og dale,
et ekko af forfædres stordåd i flint,
et genklang af fortidens tale.
Lad glæden ved værket her leve og bo.
I skolen skal glæden da trives og gro.

I skolen skal barnet ha' tid til at le
og tider til tænksomme stunder,
for her skal det lære at undres og se
ærbødigt på skabelsens under.
At forme og forske med brændende hu
gør fortid og fremtid til levende Nu.

Kantate 1959

Tekst: Hans Arne Clausen

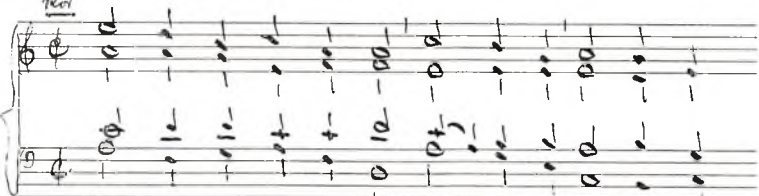
Musik: Britte Alvsall

recitativ

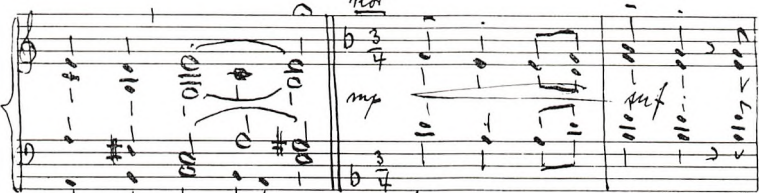
En blom-ster-lyst mig og en brø-ge-stens til sang

fort

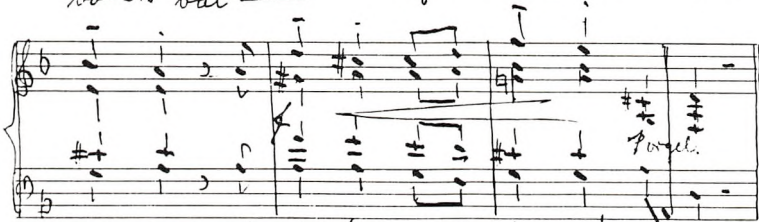
Lyk-tæ og li-vest mål, higg-ge og fred om-bering

fort

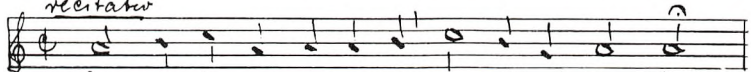
brø-ets bøl

Lyk-tæ er at skæ-ke, ad

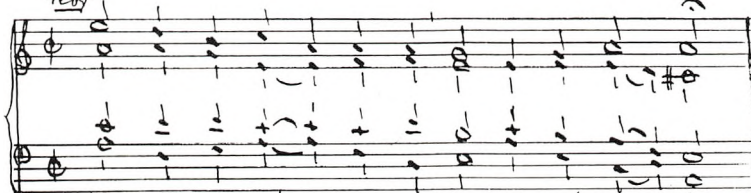
for-me - al skæ-ke og al for-me!

recitativ

Ran-som-hed sø-ger de og fred til ad tæn-ke.

fort

Ran-som-hed sø-ger de og fred til ad tæn-ke

Samfundst. Mit hjerte, o Flerre. Brite Messell.

Handwritten musical score for the first system of 'Mit hjerte, o Flerre.' The score is written on two staves (treble and bass clef) in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a time signature of 6/8. The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The music consists of several measures with various note values and rests.

1. Mit hjer-te, o fler-re, er fyldt af tak og

Handwritten musical score for the second system of 'Mit hjerte, o Flerre.' The score continues on two staves in the same key signature and time signature. The melody and accompaniment continue with similar rhythmic patterns.

in-dren og me-gen glæ-de, og

Handwritten musical score for the third system of 'Mit hjerte, o Flerre.' The score continues on two staves. The melody and accompaniment continue with similar rhythmic patterns.

me-dens jeg van-dret jeg syn-ger en sang for

Handwritten musical score for the fourth system of 'Mit hjerte, o Flerre.' The score continues on two staves. The melody and accompaniment continue with similar rhythmic patterns.

da-ge-nes bro-ge-de tak-de.

Text:
Mads Nielsen.

4st. Kanon.

etter motiv af Purcell.

Handwritten musical score for the first line of the 4-part canon. It is written on a single staff in a key signature of two flats and a time signature of 3/2. The melody consists of several notes, with a first ending bracket over the final two notes.

Lyk-ken er at glem-me, ad glem-me sig selv.

Handwritten musical score for the second line of the 4-part canon. It is written on a single staff in the same key signature and time signature. The melody consists of several notes, with a second ending bracket over the final two notes.

Glem-me sig selv in-dre stjær-ner-nes hvælt.

Lidligt reciterende (dovreste formel)

Ull - den hat til li - det haft plæds i sko - let, gænt hen i flæ - stæst og glæs.

Kor

He - ded, hvor kyle. ken var for de to, blev glæmt og var dæmt

til at blig - ge i ro. Of - te blev xi - vet forpillt og

hog kem dø - de fi - gi - rer og stænd i en bog -

i mærs tone, ironisk reciterende.

„Lid' i in - fi - ni for hed blot „at væ - re.“ jeg var im - per - fek - tum,

fi - fi - rum: „Stæl bli - ve.“

Lad lyde et øster . . .

Est.

1. Lad ly - de et øs - ter fra heli - ter til helst i

by og blandt bøk - ter og da - le, et øs - ter af

for - fad - nes stor - død i flent, en gen - selv af for - ti - dens

ta - le. Lad glæ - den ved vort - hed her le - ve og lov

i ster - ken skal glæ - den da triv - nes og gro. G.A.H.

H. C. BRANNER:

DIGTNING OG VIRKELIGHED

Foredrag ved Th. Langs Skolars årsfest 1959

Naar jeg nu vil forsøge at sige nogle ord om digtning og virkelighed, altsaa om kunstens virkelighed i forhold til det vi normalt kalder virkelighed, nemlig den fænomenverden hvis enkelte dele lader sig veje og maale og beskrive, saa maa jeg begynde med at tilstaa at jeg ikke besidder nogen objektiv viden om mit emne. Ja, jeg ved endda mindre i dag end jeg mente at vide da jeg var yngre og mere uerfaren. Dengang troede jeg i det mindste at der gjaldt visse formelle love for kunstnerisk virksomhed. Det er jeg ikke længere sikker paa. Jeg tror overhovedet ikke det er muligt at vide noget positivt om kunstens væsen, saa lidt som vi kan vide noget almengyldigt om menneskets væsen, udover det rent biologiske. Men selv om der fandtes et kriterium for kunst, en metode til bestemmelse af kunsten som begreb, saa vilde det ikke betyde nogen hjælp eller vejledning for den som selv er dybt forankret i kunstnerens subjektive form for erkendelse.

Jeg staar altsaa ikke her for at oplyse endsige belære Dem om noget. Heller ikke tør jeg haabe paa at fortælle Dem ting De ikke vidste i forejen. Men hvis det kan lykkes mig at forurolige Dem en smule, rokke ved Deres fordomme, bringe Dem til at tvivle om visse anerkendte sandheder, eller blot ægge Dem til modsigelse og derigennem gøre spørgsmaalet levende for Dem, saa vil jeg maaske ikke have talt helt forgæves.

Jeg sagde for et øjeblik siden, at jeg ikke troede det var muligt at vide noget positivt om kunstens væsen. Dermed har jeg allerede overskredet den grænse jeg her har sat for mig selv som udøvende kunstner, som forfatter, og det kræver en nærmere forklaring. For jeg tør jo ikke paa forhaand henægte at der kan findes en saadan viden. Jeg kan kun sige at jeg selv gennem aarene har bevæget mig længere og længere bort fra den, og at jeg heller ikke hos andre har mødt den i en form som havde ubetinget gyldighed eller blot væsentlig betydning for mit eget arbejde med kunst. Og lad mig gøre en tilføjelse: jeg haaber ikke at jeg nogen sinde vil komme til at staa over for den. For hvis vi virkelig fandt frem til et endegyldigt, udtømmende svar paa de store livsspørgsmaal — spørgsmaalet om universets natur, om livets opstaaen og betyd-

ning, om menneskets og dermed kunstens væsen og muligheder — da maatte kunstnerne føle sig som fanger i et aandeligt inferno, hvor der ikke længere fandtes et behov for kunst og derfor heller ingen mulighed for at skabe kunst. Lykkeligvis er der intet der tyder paa at det vil ske, trods det moderne menneskes tyrkeretro til naturvidenskaben. Hver gang den flytter sine grænsepæle flytter mysterierne med, de møder os blot i en ny form, en udvidet sammenhæng som opløser de gamle problemstillinger og erstatter dem med andre, endnu mere ufattelige, endnu mere frugtbare for kunsten. For det er følelsen af livet som mysterium der er den oprindelige kilde til kunstnerisk udfoldelse, den mindste som den største. Med hele sit liv og hele sit væsen, med alt hvad han ejer af viden og indsigt, tanker, drømme og følelser maa kunstneren forsøge at nærme sig sin egen virkelighed: helhedsoplevelsen, den kunstneriske sandhed som omspænder, gennemtrænger og forklarer alt.

Nu kan De mene at det er uhyre pretentiøst af en lille dansk forfatter at præsentere sig selv og sit arbejde med saa store ord, omtrent som hvis jeg overrakte Dem et visitkort med ordet digter føjet til mit navn. De har ogsaa ret til at tænke at det er dunkle, vage, ubestemte ord som siger for meget og udtrykker for lidt. Jeg skal være den første til at indrømme det. Jeg har dem blot ikke bedre. For det ligger i sagens natur, at kunstneren aldrig vil naa til at udtrykke den helhedsoplevelse, som kun glimtvis foresvæver ham i de øjeblikke, jeg vil vove at kalde inspirerede. Den ligger udover hans evne, den lader sig overhovedet ikke virkeliggøre ved hjælp af hans stumpe redskaber og utilstrækkelige symboler: ordet, tonen, farven eller formen. Alligevel kan han ikke nøjes med mindre. Dette uopnaaelige er hvad hver enkelt opgave kræver af ham, det er hvad han må forsøge hvis det resultat, som han paa et vist tidspunkt maa give fra sig, saa ufærdigt og ufuldkomment det er, skal rumme blot et gran af kunstnerisk sandhed for ham selv. Han maa altid bevæge sig paa den yderste grænse for sine evner og muligheder, i et land hvor ingen love og ingen erfaring har gyldighed, hvor tidligere sejre og nederlag er uden betydning, hvor selv hans spredte og tilfældige viden kun har værdi hvis den tjener helheden, hvis der fra den fører forbindelseslinier til al anden viden paa alle andre livsomraader. Man kan sige at det er umulige vilkaar, men hvis han ikke bestandig er rede til at ville det umulige, saa er der ingen mening i hans virksomhed, saa har han ingen ret til at kalde sig kunstner.

De kan indvende, at kunstnerne ofte har sat sig begrænsede maal og løst begrænsede opgaver, at de har kunnet tjene en politisk sag eller en religiøs tro, at de gennem tiderne har dannet talrige skoler eller retninger. Men kunstnerne har aldrig kunnet gøre sig til eet med en bestemt politisk opfattelse uden at tage skade paa deres

kunst, og det er vel grunden til at de altid har været upaalidelige forbundsfæller i politik. Det har ogsaa vist sig, at de kun har tjent en tro saa længe den var en levende og inspirerende magt som omfattede hele livsmysteriet, og de nye retninger er altid opstaaet der hvor det kunstneriske sprog var stivnet i en død konvention, fordi tidens menneskebillede ikke længere svarede til virkeligheden. Mange kunstnere har da fundet det nødvendigt at arbejde i fællesskab for at bryde de gamle former ned og erstatte dem med andre, mere virkelighedsnære, mere mulighedsrige. Det er netop denne proces vi har fulgt gennem de sidste aartier. Jeg skal ikke her komme ind paa de mange retninger som hastigt har affødt og afløst hinanden, saa meget mindre som selve deres navne laaner kunsten skær af en videnskabelighed der i bund og grund er fremmed for dens væsen. De saakaldte ismer er jo kun løse betegnelser for et mangfoldigt og uensartet indhold, eller rettere for en proces, en vækst som ustandselig forgrener sig ud i nye former, nye retninger, nye forsøg. Hvad der er fælles for tidens kunstnere er kun en dyb aandelig uro, en følelse af det tvingende nødvendige i at forme et nyt billede og et nyt sprog som kan faa blinde til at se og døve til at høre, advare os mod en dødelig fare, vække os til erkendelse af en ny menneskelig situation. Men allerede her begynder uenigheden. En skole foruroliger os med sin bundløse pessimisme, en anden bekender sig fortsat til fremskridtsoptimismen. Nogle vil føre kunsten tilbage til de kultiske kilder, til guds-begrebet, andre forsøger at vække mennesket til ansvar ved at berøve det enhver tilflugt i det transcendent, andre igen sværger til den dialektiske materialisme. En retning henter sit kunstneriske sprog i det formløse og grænseløse ubevidste, en anden prøver bevidst at begrænse kunstens maal og midler til at tjene mennesket som socialt væsen. Men lad alt dette være hvad det vil. Hver gang den enkelte kunstner forsøger at finde udtryk for sin del af programmet staar han igen alene i de uendelige muligheds verden, henvist til sine egne midler og sit eget sind, og hans arbejde med opgaven vil uvægerligt føre ham bort fra det fælles udgangspunkt. For det følger af det jeg før har sagt om kunstnerens vilkaar, at selv dette at naa frem til et fast standpunkt, en bestemt overbevisning, allerede indebærer nødvendigheden af at forlade dem igen. Stilstand og gentagelse betyder kunstnerisk død, og kunstneren kan ikke være tro mod noget andet end sin egen kunstneriske sandhed. Men naar de skiftende retninger har tjent deres formaal og er opløst og glemte, naar tiden har bragt tingene paa afstand og paa plads, saa vil det altid vise sig, at de blivende værdier i den nye kunst er de samme som i den gamle.

Men hvis det er sandt, vil man spørge, hvor er saa det nye at finde? Hvor er udviklingen i kunsten? Alene det at spørgsmaalet

kan stilles — og ofte bliver stillet — viser en tendens til at sammenblande kunst og videnskab ved at overføre udviklingstanken paa et omraade hvor den afgjort ikke hører hjemme. Den enkelte kunstner kan udvikle sig menneskeligt og dermed kunstnerisk, men kunsten som helhed kender ingen udvikling og intet maal. Et flygtigt blik tilbage gennem tiderne vil være nok til at vise os, at der ikke findes nogen bevægelse fra lavere mod højere former for kunst. De palæobtiske hulemalerier taler samme sprog som det moderne maleri, og hvem vil nævne mig en nutidig digter som blot tilnærmelsesvis kan maale sig med Shakespeare i menneskeforstaaelse, i fantasiens mangfoldighed, i sproglig rigdom og kraft? Vi lever i dag under andre betingelser end Shakespeare, en forøget viden om naturkræfterne har stillet os over for problemer som ikke var hans — skønt han har anet og foregrebet ogsaa dem — men ialt væsentligt genkender vi os selv i hans billede: hele vort liv i lykke og sorg, kærlighed og had, magt og afmagt, frygt, haab og fortvivelse. Men vi genkender mere end det. Shakespeares digteriske univers siger os noget om selve kunstens væsen, om dens bevægelse som betegner et kredsløb: en tilbagevenden i sig selv, en bestandig genkendelse og gentagelse af de samme ting, de samme motiver, men altid i nye forbindelser med en ny betydning. Det er loven for kunsten som for den organiske vækst, for alt levende: en rytmisk vekslen mellem lys og mørke, nat og dag, sommer og vinter, liv og død. Det er denne lov som har fundet udtryk i sætningen om at al kunst beror på en rytme. Naar vi kan se den saa klart hos en stor digter som Shakespeare, saa er det ikke blot paa grund af afstanden i tid, det skyldes først og fremmest geniets evne til at være sig selv og udtrykke sig selv med en saadan intensitet, at det ikke alene giver hele samtiden kunstnerisk liv, men ogsaa faar gyldighed for alle senere tider. Men naar vi har svært ved at genkende den samme rytme hos de nulevende kunstnere — ja, ofte endda svært ved at skelne mellem kunst og ikke-kunst — saa er det fordi vi ikke har noget klart billede af vor egen nutid. Det er netop kunstnernes sag at vise os, hvem vi er, og hvilken betydning vort liv har i denne tid, under disse betingelser. De kan ikke gøre det ved at gaa i lære hos fortidens store, for som jeg allerede har sagt findes der ingen metode, ingen love og ingen erfaring som har ubetinget gyldighed i kunstens verden; hver enkelt kunstner maa leve sit eget liv og udtrykke sit eget væsen her og nu, i vekselvirkning med sin tid og dens mennesker. Han kan ikke flygte tilbage til en romantisk opfattet fortid eller ud i en abstrakt opfattet fremtid. Han kan heller ikke gøre sig til eet med en sekt eller en ideologi, hvor stor fristelsen end maatte være. Hver gang han udtrykker sig kunstnerisk maa han forsøge at nærme sig hele mennesket i forhold til hele den nutidige virkelig-

hed, uden forudfattede meninger, uden at skjule eller fornægte noget, uden at tage hensyn til den modstand som uundgaaeligt vil møde ham fra alle sider. Og ingen er lettere angribelig end den der har sat sig dette kunstneriske maal. Men det nytter ikke at undskylde sig med opgavens umulighed. Det nytter heller ikke at klage over manglende forstaaelse, og det nytter mindst af alt at sætte sin lid til eftertidens dom. Den kunst som ikke opfylder et livsvigtigt behov i sin samtid, vil heller ikke faa væsentlig betydning for en senere tid.

Nu kan jeg allerede se smilet lure i marxistens mundvige. Det staar mig ganske klart at han forlængst har afvist disse betragtninger som reaktionær romantik eller borgerlig individualisme, eller hvilken politisk etiket han nu kan hæfte paa dem. Han vil sige: Hvad er det for et livsvigtigt behov du taler om? kunsten som du opfatter den — altså den rene kunst — har aldrig betydet andet end aandelig luksus for de faa privilegerede. Den opfylder overhovedet ikke noget behov hos folkemasserne, ikke engang i dit eget oplyste demokrati, for slet ikke at tale om de sultende analfabeter der som bekendt udgør langt over halvdelen af jordens befolkning. Og det er jo sagens kerne, det er den virkelighed vi først og fremmest maa beskæftige os med. For hvis vi ikke ændrer dette faktiske forhold — og det maa ske hurtigt, for vi lever allerede i atomalderen — saa vil hele den menneskelige kultur gaa sin sikre undergang i møde, med eller uden kunst. Derfor må vi sætte alle kræfter ind paa at virkeliggøre socialismen, og derfor maa vi utilisere kunsten: vi maa gøre den brugbar og anskuelig, den maa tjene det politiske formaal at vække folkemasserne til oprør mod den herskende sociale uretfærdighed, samtidig med at den indgiver dem positive forestillinger om et socialistisk fællesskab. Det er grunden til at vi har brudt med den formalistiske borgerlige kunst, som kun vedkommer nogle faa, og erstattet den med den sociale realisme, hvis kunstneriske sprog kan forstaaes af alle.

Det er jo klare og ligefremme ord, og de rummer een væsentlig sandhed: Det er nødvendigt at ændre de sociale misforhold i verden, hvis vi skal kunne afskaffe krigen. Men man kan ogsaa vende sætningen om og sige: Det er nødvendigt at afskaffe krigen, hvis vi skal kunne ændre de sociale misforhold i verden. Udtrykt paa den maade bliver den ikke mindre sand men endnu mere foruroligende. For første gang i historien — og paa et tidspunkt hvor verden er delt i to politiske lejre som gensidigt hader og mistror hinanden — staar vi over for nødvendigheden af at give afkald paa magtanvendelsen som politisk middel. Og hvis vi begynder at tænke lidt nærmere over denne nye situation og de perspektiver den rummer, saa vil det hurtigt gaa op for os at den maa kræve intet

mindre end en revolution paa alle samfundslivets omraader: nationale, økonomiske, partipolitiske, retslige og moralske — en revolution som griber dybt ind i det enkelte menneskes livsforhold. hans pligter og ansvar, domme og vurderinger, ja endog i hans forestillinger om sig selv som tænkende og handlende væsen. Og det er jo ikke noget der kun gælder den vestlige verden, ogsaa i den østlige maa man erkende magtanvendelsens umulighed, og jeg kan ikke se rettere end at det maa medføre en revision af selve det marxistiske grundlag for samfundsopbygningen. Med andre ord: Den seneste udvikling inden for naturvidenskaben har allerede opløst den gamle politiske problemstilling, mens vi tænker og handler som om den stadig havde gyldighed — simpelthen fordi vi er ude af stand til at forestille os en anden. Det er det virkelig foruroligende ved situationen. Det betyder en endnu større fare end selve atombombens eksistens, for det vil uundgaeligt føre til dens anvendelse.

Men hvordan skal det blive muligt at ændre dette forhold saa hurtigt at vi kan afværge selvødelæggelsen? De ledende statsmænds topmøder og personlige samtaler er det første nødvendige skridt, men de betyder kun en udsættelse af katastrofen, de kan aldrig fjerne risikoen for den saa længe den politiske praksis ikke har frigjort sig fra truslen om magtanvendelse som sit sidste og afgørende argument. Hvis den internationale politik skal bringes ud af den tvangssituation, som altid før har været dens vilkaar, kan det kun ske som følge af en udvidet politisk forstaaelse, en følelse af samhørighed, skæbnefællesskab mellem alle mennesker i alle befolkninger. Det lyder som en utopi og det er en utopi. For hvordan skal den komme i stand i vor teknokratiske tidsalder, hvor den østlige verden sætter alle evner og kræfter ind paa at opbygge en industri der kan hamle op med den vestlige, mens vi paa vor side er godt paa vej til at betragte frembringelse og forbrug af industriens produkter som menneskelivets sande maal og mening. Ganske vist er naturvidenskaben i færd med at ændre hele verdensbilledet i en retning, som synes at love uanede muligheder for menneskeligt liv og menneskelig udfoldelse, men den har med samme logik skabt midlet til ødelæggelse af alt liv og givet det i hænderne paa militære instanser, som i følge sagens natur kun kan tænke i magtanvendelsens baner. Desuden er det naturvidenskaben, der gennem sine tekniske forgreninger har forvandlet hele den moderne verden til et Babel, hvor ingen længere taler et fælles sprog, hvor hver enkelt samfundsgruppe sidder inde med en specialviden som er uforstaaelig for de andre, og som til gengæld afskærer gruppens egne medlemmer fra en mere omfattende erkendelse. Ogsaa politik er blevet specialisternes sag, og det har igen ført til individets umyndiggørelse i organisationerne. Hvem

skal da bringe det enkelte menneske til at forstaa sig selv og sit ansvar i en ny situation, hvem skal lære det at tænke og handle udfra den forudsætning, at dets tanker og handlinger har uoverskuelig betydning for alle andre? Jeg siger ikke at kunstnerne alene er i stand til at præstere dette mirakel, men jeg vil vove den paastand at kunstnerisk frihed, kunstnerisk sandhed og ærlighed er en sag af livsvigtig betydning, hvis vor tids mennesker skal lære at forstaa den situation, som de befinder sig i.

Derfor maa jeg betragte det som en stor vildfarelse at gøre forsøg paa at begrænse kunstens maal og midler til at tjene et politisk formaal. Det maa tværtimod blive kunstnerne som skaber muligheder for en ny politisk tænkemaade ved at vise os dens nødvendighed. Men de kan ikke gøre det ved at reducere kunstnerisk virksomhed til en slags anvendt pædagogik, heller ikke ved at lade en bestemt politisk opfattelse blive afgørende for det kunstneriske valg mellem sandt og usandt, væsentligt og uvæsentligt. Kunstneren kan aldrig vide paa forhaand hvad han vil komme til at staa overfor, da det er selve den skabende proces, som er hans erkendelsesform. Nu som altid før maa han gaa ind i de uendelige mulighedsverden, drevet af en indre nødvendighed, ledet af et instinkt, hvis love han maa lyde uden at kende dem. Nu som før maa han forsøge at nærme sig hele mennesket og hele virkeligheden, nu som før maa han ville det umulige, fatte det ufattelige, udtrykke det som ikke har billeder og ord. Men over for paastanden om at denne kunstens frihed — som ret beset ikke har meget med frihed at gøre — er noget som kun vedkommer nogle faa, vil jeg sætte den paastand, at den er noget som vedkommer os alle. Og hvis man vil fortælle mig, at den i dag er blevet en besværlig eller direkte farlig ting, som blot griber forstyrrende ind i arbejdet med at forandre de politiske forhold, saa maa jeg svare, at den vel er farlig og besværlig men samtidig en aandelig nødvendighed, en betingelse for at det overhovedet skal blive muligt at forandre noget i menneskets verden.

Det skal indrømmes, at jeg ikke altid har haft saa høje tanker om den nutidsdigtning, som jeg efter ringe evne forsøger at tjene. Der har været perioder hvor jeg laa under for en lammende tvivl om dens nødvendighed i tiden, ja endog om dens betydning i mit eget liv. Man har levet saa længe og man har oplevet saa meget. Man har været gennem to verdenskrige og gud ved hvor mange sociale og politiske omvæltninger. Man har set alverdens faner blive baaret forbi i et optog uden ende. Hvad har man ikke lyttet til af falske politiske løfter og forjættelser, hvor mange haab har man ikke set blive gjort til skamme, hvor mange ufejlbarlige sandheder har man ikke fulgt til graven? Man har oplevet at se sin ungdoms drømme om større menneskelig frihed ende i tvang og tyranni, og

man har set tvangen og tyranniet ende i den frygtelige frihed som hedder kaos. Med undren har man set ansvarlige statsmænd svigte deres politiske ansvar, med samme undren har man set store videnskabsmænd, berømte tænkere og begejstrede idealister løbe grassat med tanker og ideer, som i deres politiske konsekvenser førte til millioners lidelse og død. I dag forstaar man den ungdom, der har vendt sig i afsky fra alle fraser og slagord. Men hvis den vil finde virkeligheden midt i al denne uvirkelighed, søge sandheden bag hele denne sum af forvirrende og selvmodsigende kendsgerninger, saa maa den nu som før vende sig til de digtere, der utrætteligt fortsætter deres forsøg paa at tegne tidens og menneskets billede, uden at lade sig lede af andet end viljen til kunstnerisk sandhed. Ofte bliver vi skuffet naar vi gaar til digterne for at finde trøst og i stedet finder den nøgne frygt og fortvivlelse, men mod vor vilje tvinges vi til at genkende vore egne træk, vore egne tanker og handlinger, os selv, mennesket paa godt og ondt. Og det vil aldrig være helt forgæves, saa sandt som selv den sorteste fortvivlelse rummer et haab. Og hvis vi lader os vildlede af tidens tyranniske raab i øst og vest, hvis vi begynder at tvivle om digtningens betydning i forhold til de overvældende tekniske og politiske kendsgerninger, saa behøver vi blot at vende blikket tilbage. Hvad vilde den vestlige kultur betyde i dag hvis den ikke havde haft sine digtere, hvilket sprog vilde den have talt uden Homer og de græske tragedier, uden Dante og Shakespeare? Hvad vilde vi vide om Rusland og den russiske virkelighed, hvis der ikke havde levet digtere som Tolstoi og Dostojevski?

Ligger der ikke et haab om en bedre forstaaelse mellem to politisk adskilte verdener netop i den kendsgerning, at fortidens store menneskedigtning i dag virker som en levende aandelig magt i hele det russiske samfund? Det maa til vor beskæmmelse indrømmes, at det samme langt fra kan siges at være tilfældet i det vestlige. Men hvis vi vender os mod vort eget, hvis vi fristes til at fortvivle ved tanken om den materialisme, den forfladigelse og konformitet, som vi beskylder Amerika for at have bragt over os, saa bør vi ikke glemme at den største, den mest frygtløse og virkelighedsnære nutidsdigtning ogsaa lever i det amerikanske samfund.

Man kan da som forfatter ikke gøre andet end fortsætte sit forsøg paa at fatte det ufattelige og gøre det umulige muligt. Man maa gøre det, skønt det er dømt til at mislykkes, skønt man kun raader over utilstrækkelige midler, en fattig dømmeevne og en mere end mangelfuld viden. Man må gøre det til trods for den ydmyge stilling kunstneren indtager, og den ringe respekt der vises hans arbejde i vort moderne samfund, hvor merkantil konkurrenceaand og succesdyrkelse har præget selv den ansvarlige kritik, saa den i det ene øjeblik løfter ham op i sportsberømmelsens falske projektørlys,

for i det næste at overøse ham med en haan og foragt, som han lige saa lidt har gjort sig fortjent til. Men midt i denne uvirkelighed, omgivet af alt dette uvæsentlige, tør han ikke fornægte den sandhed, som han ofte er tilbøjelig til at skyde fra sig, saa frygtelig den er, saa stort et ansvar den paalægger ham — men en sandhed som han alligevel tvinges til at gaa ind under og tage paa sig, ikke i forfængelig stolthed men i dyb ydmyghed: Sandheden om at pen-
nen er mægtigere end sværdet.

H. C. Branner.

ET HJERTESUK FRA KASSEREREN

Hvis navn, stilling eller adresse på Det røde Hefte, som De nu har modtaget, er forkert, gør mig da den tjeneste hurtigst muligt at skrive rettelsen på nedenstående blanket og send den til mig. De vil så ikke ærgre Dem næste gang, der igen er forkert adresse; vi véd, hvor vi skal finde Dem, og både postvæsenet og jeg sparer meget besvær. — Tak til alle, der reagerede sidste år.

Med en rigtig hjertelig hilsen.

Else Madvig,
Skovvangsvej 18, Silkeborg.

Heftet var adresseret til:

.....

Bedes rettet til:

Navn:

Stilling:

Adresse:

Dimissionsår: Skolen

Seminariet:

POUL ROMMELHOFF:

SEMINARIEELEV PÅ GRÆS

Ud eller ikke ud? Spørgsmålet havde stået åbent næsten hele skoleåret. Det ene rygte opstod efter det andet, og til sidst stod det endelig klart for alle, at vi ikke kom ud. En dyb skuffelse bredte sig på alles ansigter, og enhver begyndte at tælle skillinger og opstille regnskab for næste skoleår samt anskaffe papirer til oprettelse af lån. Og så — den sidste dag før sommerferien — kom budskabet: „Ud!“ Den første tanke var: „Den går vi ikke på“, men efterhånden blev det alligevel klart for alle, at det jo måtte være rigtigt.

En dag i sommerferien modtog man en lille seddel fra vikar-anvisningskontoret; derpå stod kort og godt mødedato og skolens navn, en lille landsbyskole i Aalborg amt. Langt om længe oprandt mødedagen. Man hilste først på skolelederen og gjorde samtidig godt indtryk, derefter besøgte man skolen, og til sidst fik man anvist bolig, et helt stort hus, to etager uden et møbel, kun store, tomme stuer, men med et kolossalt badeværelse, koldt og varmt vand, hvis man ellers ville tænde op i centralfyret, der nemt rummede 1 hl koks à 8 kr., som kunne brænde ca. en dag. Der var også et stort udhus med plads til høns. Husets pryd var en have på næsten $\frac{1}{2}$ tønde land og med et blomsterflor af al slags ukrudt, og det gjorde sandelig ikke noget, om man holdt haven og tilsåede den. Det var ikke uden en vis ejerstolthed, man tog disse herligheder i besiddelse.

Ved skæret fra et stearinlys liggende på en luftmadras og i sovepose, krybende sammen i et hjørne for at få det tomme rum til at blive mindre, sov man ind den første dag.

Landsbyen bestod af en lang gade med huse og gårde på begge sider, som man måtte løbe spidsrod mellem, inden skolen var nået. Det var en mærkelig fornemmelse at gå mellem disse huse og se gardinerne blive lindet, mens man følte sætningen: „Der går den nye lærer.“

Men man følte vel denne sætning med en vis værdighed.

På skemaet stod: gymnastik med alle drengene, geografi i 4., 5., 6. og 7. klasse, skrivning og religion i 4. og 5. klasse og engelsk som nyt fag i 6.-7. klasse, der var slået sammen. Den første time var regning i 5. klasse. På katederet lå en seddel med børnenes navne. De var anbragt efter dygtighed, således at de dygtigste sad

på de forreste borde, og de „dumme“ var stuvet sammen nede bagved i mørket. Piger og drenge var skarpt adskilte, rækken ved vinduet var pigernes, resten var drengenes domæne. Der havde været otte forskellige regnelærere i klassen, og dens kendskab til den lille tabel var forbavsende mangelfuldt. En meget almindelig måde at stille et additionsstykke op på var følgende: $2345 + 645 + 3741 + 87 + 3 + 320$.

$$\begin{array}{r}
 + \\
 2345 \\
 645 \\
 7341 \\
 87 \\
 3 \\
 320 \\
 \hline
 31036
 \end{array}$$

I løbet af dagen fik man den ene overraskelse efter den anden. Det geografiske kendskab var ligeledes meget mangelfuldt. På et Europakort kneb det i sjette klasse at finde Sverige og Norge. Finland lå så langt væk, at det kun var ca. halvdelen af klassen, der vidste, hvor det lå. Man fik en klar fornemmelse af, at ens forgængere havde sagt til sig selv: „Vi skal kun være her et par måneder, så hvorfor ikke have det godt?“.

Man forstår udmærket, hvorfor mange kommuner kvier sig ved at tage seminarieelever som vikarer.

Børnene var fuldkommen frarøvet al initiativ og arbejdslyst. Deres arbejdshefter i geografi var et tydeligt bevis på, hvordan de var blevet sat til at arbejde selv. Således havde de tegnet deres geografiske arbejdshefter direkte af. — Hvor er det dog svært at bygge noget op, der er styrtet sammen. Så er det meget nemmere at begynde med noget helt nyt.

Men hvor og hvordan begynde?

Beslutningen om, at vi skulle ud, var kommet så pludselig, at vi ingen metodik havde fået på seminariet. Der var altså kun de få praktiktimer samt Pædagogisk Tidsskrifts særtryk samt egen fantasi at ty til.

Der var ca. $21\frac{1}{2}$ måned til at forsøge at rette op på det forsømte. Altså tog man fat. Men lang tid gik der ikke, før man igen rendte panden imod en mur. Det viste sig nemlig, at der rundt om i klasserne sad elever, som det var umuligt at få til at bestille noget, — ikke fordi de ikke ville, men fordi de ikke kunne. Vel var de en del „bagefter“, men alligevel ikke mere, end hvis de havde haft

den samme lærer kunne de have lært noget. Det er svært at forstå, at en skoleleder, der véd at skolen vil komme til at køre med vikarer lang tid fremover, overlader så væsentligt et fag som regning til vikaren, i stedet for selv at tage sig af det, og så overlade naturhistorie, som var hans fag, til vikaren.

Man fristes til at tro, at alt dette ville virke afskrækkende på én, der skal beskæftige sig med noget sådant hele sit liv. Men det er slet ikke tilfældet. For er det ikke netop det, at der hele tiden opstår problemer, som skal løses, der gør, at det at være lærer aldrig bliver en kedelig beskæftigelse? Endelig — eller først og fremmest — er der børnene selv, og de skal i hvert fald nok sørge for at timerne ikke bliver kedelige.

BENT ANDERSEN:

OM UNDERVISNING I DRAMATIK

Seminarieloven af 1954 åbner mulighed for at tilbyde seminarielever beskæftigelse med rent interessebetonede fag. Disse såkaldte frilæringsfag administreres yderst forskelligt ved landets forskellige seminarier, nogle steder har man næsten ingen fag, andre steder er emnevalget næsten uden grænser.

Ved Th. Langs seminarium har vi i det forløbne år ment at måtte udvide fagkredsen gennem en fornuftig udnyttelse af de muligheder for et arbejde med dramatik og dramatisering, som den faste scene i aulaen har skabt.

Og dette er da den direkte foranledning til, at en gruppe på ca. 30 elever fra de ældste klasser har deltaget i et frilæringshold, som skiftevis har været kaldt dramatisering og dramatik, og som har haft det formål at give så mange som muligt et indblik i flest mulige sider af amatørteatrets og skoledramatiseringens problemer.

Arbejdet har været spændende og givende — ikke mindst for mig, der mødte uden andre forudsætninger end en stor og levende interesse for emnet. Det ligger endnu ikke i faste rammer; men da der ikke er tvivl om, at det vil kunne dække et virkeligt behov (hvor mange unge lærere bliver ikke kastet ud i instruktion af skolekomedie — og hvor mange vil ikke kunne få glæde af at arbejde med dramatisering inden for adskillige af skolens fag?), vil en oversigt over det første års program måske dog have nogen interesse.

Vi begyndte med allesammen at læse et skuespil (Hostrups „En spurv i tranedans“) og at gennemdrøfte de dramatiske virkemidler, som er bragt til anvendelse deri. Dernæst foretog deltagerne to og to en forkortelse af stykket og gav en begrundelse for, hvorfor de netop havde valgt at stryge de pågældende replikker, og endelig aflyttedes en stærkt forkortet båndindspilning af samme stykke. At vi i denne forbindelse drøftede ansvaret over for forfatteren, siger sig selv.

Efter denne grundige behandling af et let tilgængeligt stykke gennemgik vi kort to moderne dramaer og fandt ligheder og forskelle i dramatisk teknik.

Da vi nu således en måned havde arbejdet teoretisk, gik vi i gang med programmets anden del: indstudering af skuespil med holdets deltagere. Principielt skulle hver klassegruppe have chancen

Scene fra „Polsemændens måneraket“

for at optræde på de skrå brædder; men det viste sig umuligt at gennemføre mere end 3 indstuderinger (nemlig Chestertons „Magi“, som blev opført af elever fra 4s ved seminariets indvielse, en Punch & Judy komedie på engelsk opført af 3st i en fællestime, og en dramatisk situation af Gerhard Rasmussen, som elever fra 3s fremførte ved en Unge Hjemms aften i Silkeborg missionshus). Det tekniske apparat, dekorationer, belysning, sminkning, sufflering m. v. passedes af frilæsningsholdets øvrige deltagere.

Det næste og ikke mindst givende afsnit af arbejdet drejede sig om arbejdet med børn. Og her har vi ved vor institution en fordel, som er blevet — og fremover vil blive — udnyttet i rigt mål: Vi har en øvelsesskole (selvom den ikke hedder sådan), og vi har derigennem lejlighed til ikke blot teoretisk, men også praktisk at komme i kast med problemerne.

Denne del af programmet indledes med, at en gruppe elever foretog en enkel dramatisering af en bibelhistorisk fortælling, hvorpå de gennemgik den for resten af frilæsningsholdet og begrundede den form, de havde brugt, og det alderstrin, som den var bestemt for. Mangel på tid forhindrede, at scenen blev indøvet med et hold børn.

Derefter påtog en lille gruppe elever sig med smukt resultat at indøve et lille julespil med børn fra hovedskolens 6., 7. og 8. klasse, et spil, der blev en fin bestanddel af seminariets juleafslutning. — Og endelig kom så den sidste og største opgave: i forbindelse med

to af hovedskolens lærerkræfter skulle frilæsningsholdet sætte skolekomedie op til hovedskolens forældrefest. På forhånd kunne man ikke undgå at mindes det gamle ord om de mange kokke ved tanken om, at over 20 skulle tage fat på opgaven. At der kan være mange om det rent tekniske, siger sig selv, og det er vel altid en fordel. Men kan en 7 til 8 instruktører undgå at virke forvirrende? Resultatet synes at besvare dette spørgsmål med et ja. Hver deltager på „instruktionsholdet“ havde hovedansvar for instruktion af en eller to personer men der var i høj grad tale om et teamwork, hvor hovedlinjer og enkeltheder i instruktionen var gennemdrøftet, før børnene blev instrueret.

Og så kunne „Pølsemandens måneraket“ (som er mange gange bedre, end titlen lader ane) løbe af stabelen og blive en succes. Men dermed var holdets arbejde med skolekomedien ikke forbi. Man havde været delt op efter interesser og havde arbejdet med et enkelt område: instruktion, kostumer, kulisser, sminkning eller lign.; men et helhedsbillede af arbejdet manglede. Derfor blev hver gruppe sat til at udarbejde en redegørelse for og kritik af deres eget arbejde, som derefter gennemdrøftedes med kammeraterne. Resultatet heraf er blevet en „hjemmelavet“ arbejdsplan for indøvelse af skolekomedie (og amatørskuespil overhovedet), en plan, som langt fra er fuldkommen, men som har den fordel, at den er blevet til ved hjælp af grundigt arbejde og den erfaring, som derigennem er indsamlet.

Og så er der vel ikke grund til at sige meget mere om dette års arbejde. Til slut kun dette, at arbejdslysten har været god, gennemgående endog særdeles stor. De to ugentlige timer, som eleverne har afsat på deres skema til frilæsning, har i perioder været mangedoblet. Men netop i disse perioder har det været tydeligt, at lysten har været størst, ja, at den har drevet værket langt ind i en opfyldelse af pligter, som man nærmest uden at vide det havde påtaget sig ved at vælge dramatik og dramatisering som frilæsningsfag.

„HUGINN“ 1959-60

Skoleåret begyndte med, at Huginn på en ekstraordinær generalforsamling foranlediget af 3. gma (som i en biologitime uden lærer havde drøftet foreningens forhold), valgte ny formand, næstformand og sekretær.

Den nye bestyrelses første opgave blev at afholde orienterende møde for Ig og realklassen torsdag den 10. september, hvorunder der valgtes et bestyrelsesmedlem samt tillidsmænd for de øvrige klasser. Tilslutningen var god.

Den traditionelle efterårsfest i Vrads Sande fandt sted onsdag den 23. september. Man havde valgt at lægge den midt i ugen af orkestermæssige hensyn og af hensyn til kostelevernes weekend. Belært af tidligere års erfaringer besluttede man at fritage Ig'erne for hvert med at sørge for underholdning og lægge dette over på II og IIIg'erne.

Man startede med særdeles god tilslutning fra Skoletorvet kl. godt 18. Efter at den medbragte mad var spist, fulgte underholdningen, og derefter dansedes til den fortræffelige Bendix-kvartet. Stemningen var god, især da man skulle til at bryde op. Trods chaufførernes glimrende præstationer under den desperate og farefulde kørsel ad natmørke veje lykkedes det ikke at nå tilbage til Skoletorvet før 10 minutter over midnat.

Opfyldt af optimisme arrangerede bestyrelsen fredag den 16. oktober en diskussionsaften med emnet: „Individualisme eller kollektivism“. Forhåbningerne blev ikke indfriet; tilslutningen var som ved de fleste tidligere diskussioner yderst sløj. I øvrigt diskuteredes der livligt.

Fredag den 30. oktober stod der jazz-film på programmet. Der blev vist 4 film, 2 amerikanske og 2 svenske. Den ene af de amerikanske, „3 pianister“, havde været vist én gang før i foreningen, men da den indeholdt så fine navne som Nat „King“ Cole, Count Basie og Fats Waller, kunne den nok ses én gang til.

Sæsonens første foredragsaften afholdtes torsdag den 5. novbr. Digteren Jørgen Nash forsvarede „de gale digtere“, d. v. s. dem, som er vrede på samfundet og går imod masserne. Derefter læste han op af sin nye roman „Pistolen“.

Den ordinære generalforsamling fandt sted fredag den 15. januar 1960. Et forslag til nye love for „Huginn“, som foreningens bestyrelse havde udarbejdet gennem den sidste tid, blev enstemmigt ved-

taget. Derefter valgtes ny bestyrelse for „Huginn“ og ny redaktion for „Muninn“. I „Huginn“s bestyrelse kom kun ét nyt medlem; de øvrige skiftede blot titel. I øvrigt fremgik det af antallet af medlemmer, der var mødt, at interessen for, hvordan foreningen administreres, ikke er stor blandt dens medlemmer.

Onsdag den 27. januar vistes den enestående spændende spanske film „En cyklists død“, der fik den internationale filmkritikerpris i Cannes i 1955. Den var i høj grad værd at se.

„Forbrydelse og straf“ var titlen på det interessante foredrag, som dommer Huno von Holstein holdt tirsdag den 16. februar. Han belyste forskellige årsager til, at mennesker kommer i konflikt med loven, ved en række eksempler fra virkeligheden og omtalte de almindelige principper for afstraffelse af lovovertrædere. Efter foredraget var der en livlig diskussion, hvorunder problemerne om den nu henrettede Caryl Chessman blev bragt på bane.

Den næste foredragsaften, onsdag den 24. februar, bød på forfatteren Hans Scherfig, som holdt foredrag over sin bog „Det forsømte forår“, der giver et billede af lærere og skole fra forfatterens egen skoletid. Han begyndte med at læse et par kapitler op og behandlede derefter de problemer, som bogen rejste omkring nutidens skoleundervisning.

Onsdag den 2. marts arrangerede „Huginn“ en tur til Århus Teater, hvor man overværede opførelsen af Kaj Munks skuespil „En idealist“.

For første gang kunne foreningen afholde forårsfesten i skolens eget hus, aulaen på seminariet. Det skete lørdag den 5. marts. Festen indledtes med blandt andet underholdning og forskellige konkurrencer — „4 på stribe“ — hvorefter der dansedes til kl. 0.30. Til forskel fra tidligere havde man i år forsøgsvis engageret en jazztrio fra Århus. Den spillede udmærket moderne jazz, og stemning såvel som tilslutning var god.

Mandag den 14. marts havde vi besøg af humoristen Finn Søeborg, som fortalte om humor og satire, hvorefter han læste egne fortællinger højt. Disse praktiske eksempler forblev ikke uden virkning; aftenen blev en strålende succes.

Mandag den 4. april læste Carl Emil Ruge nogle digte af Morten Nielsen, Halfdan Rasmussen, Nis Petersen og Kumbel.

Som afslutning på sæsonen fortalte den kendte dyretegner og -maler Leif Ragn-Jensen onsdag den 27. april om sin rejse i Afrika. Hans fremstilling af begivenhederne var særdeles levende og morsom. Til slut tegnede han en række charmerende billeder af danske og afrikanske dyr.

Det almindelige indtryk fra årets arrangementer er den beklageligt dårlige tilslutning. Når der er møde i „Huginn“, bliver medlemmerne pludselig usædvanlig flittige med hjemmearbejdet, eller

de synes, at det er synd for fjernsynsapparatet, at det skal være alene hjemme hele aftenen. Men mon ikke det bliver bedre, efterhånden som folk vænner sig til at have fjernsyn? De halvtomme mødesale er vel kun et overgangsfænomen!

Hans Erik Lundager Madsen.

TH. LANGS SKOLERS SAMFUND

Bestyrelsen:

Præsident: Rektor frk. K. Linderstrøm-Lang.

(A-gruppen (seminariernes tidligere elever).)

1. Programredaktør Laur. Bindsløv, København.
2. Lærerinde frk. Ellen Haffgaard, København.
3. Lærer Hans Arne Hansen, Odder (formand).
4. Sem.lektor frk. Else Madvig (kasserer).
5. Sem. E. Messell, Silkeborg.
6. Lærerinde frk. Margit Sørensen, Silkeborg.

B-gruppen (skolens tidligere elever):

1. Rektor Åge Bertelsen, Århus (formand).
2. Overretssagfører O. Bisgaard, Silkeborg.
3. Lektor G. Christensen, Silkeborg.
4. Læge Gustav Dickmeiss, Silkeborg.
5. Stud. med. Niels Mortensen, Århus.
6. Bogtrykker Kai Sørensen, Silkeborg.

Revisorer:

- Forstander J. C. Ravn, Silkeborg.
Lærer Jens Rørby, Silkeborg.

ERIK MATHIASEN:

WEEKENDHYTTEN „SØFRED”

I årsskriftet for 1957 skrev jeg i en lille omtale af det fortsatte arbejde med hytteplanerne: „Mon ikke vi i næste nummer af „Det røde hefte“ kan meddele, at hytten står klar til besøg?!”

Det blev ikke i det følgende årsskrift, at den glædelige meddelelse kunne bringes. *Men nu er hytten der!* Der kom pludselig skub i foretagendet igen, da en ansøgning, som jeg sendte til tipsfonden med anmodning om tilskud, med 5 års „forsinkelse“ resulterede i et pænt tilskud.

Som den, der i en „ledig“ stund i en religionstime med Blenker i 1952 undfangede den idé, at der skulle anskaffes en hytte til Th. Langs seminariums elever, er det mig en stor glæde på denne måde at få lov til at sige tak til de elever på seminariet, der tog fat på og fuldførte det arbejde, vi havde påbegyndt i 1952-53, men ikke nåede at fuldføre. Det var en oplevelse at konstatere det enorme stykke arbejde, der var lagt i arrangementet af den store basar, og det er lige så glædeligt at erfare, at der ved indretningen af hytten er blevet udført et meget stort arbejde af seminariets nuværende elever.

Nu er hytten tip-top i orden, og jeg tror, jeg tør sige, at intet andet seminarium i landet kan „prale“ med at have deres egen

weekend-hytte, i hvert fald ikke een, der kommer på højde med vores! Og nu skal hytten benyttes og ikke blot af nuværende elever, men også i høj grad af „gamle“. Jeg vil gerne her foreslå, at alle vi gamle „pionérer“ fra 1952-53 og andre interesserede mødes i løbet af sommeren og foretager en ekstra indvielse af weekend-hytten „Søfred“. Jeg stiller her forslag om, at *vi mødes i weekend-en den 20.-21. august*, men opfordrer iøvrigt jer allesammen til at lade mig vide, om datoen er god nok, eller det bør være på et andet tidspunkt. *Send mig et kort snarest*, hvorefter jeg skal sende hver enkelt besked.

Jeg vil til slut udtale det ønske, at hytten må bevares lige så længe som Th. Langs seminarium, og at hytten må blive til glæde og opmuntring for såvel elever på seminariet, tidligere elever og andre, som måtte benytte hytten. Bliver dette tilfældet, er de mål, vi, som startede i 1952, satte os, nået.

Sci. Nikolajgade 11, Svendborg.

Erik Mathiasen.

LILLE OPRÅB

Det koster noget forarbejde, men det er indsatsen værd, at tilrettelægge små og større gensynssammenkomster med seminariet som mødested.

Vi — d. v. s. dimittender fra 3. sm. klassen 1955 — samledes i bededagsferien. Det blev en flok på 14 — lidt under halvdelen af klassen.

Næsten hele arrangementet var henlagt til seminariet, hvis nye kantine forenkede alle problemer vedrørende festmiddagen efterfulgt af kaffebord med vore tidligere lærere som gæster.

På opfordring af en af kammeraterne fik vi efter kaffen en tegnetime hos Folmer Rasmussen i den dejlige, nye tegnesal.

Disse linier er tænkt som en opfordring til at udnytte seminariets gode muligheder for lignende arrangementer.

Venlig hilsen fra komitéen:

*Anna Nedergaard. Ruth Søndergaard. Maren Sofie Hansen.
Inga Schou Møller.*

REGNSKAB

for „Th. Langs Skolers Samfund“ 1959.

INDTÆGT:

Kassebeholdning	598,30
Renter	43,31
Kontingenter	6.193,95
	6.835,56

UDGIFT:

Rejser til bestyrelsesmøder	52,40
Kontorhjælp	57,20
Udsendelse af heftet	1.437,50
Bogtrykker	3.952,55
Blomster og hilsener	106,80
Diverse	20,30
Gaver til nuværende elever	903,25
Kassererens honorar	50,00
Kassebeholdning	255,56
	6.835,56

Ovenstående regnskab med bilag for året 1959 er revideret og fundet i orden.

Kassebeholdningen, kr. 255,56, er forevist.

Silkeborg, den 1. april 1960.

J. C. Ravn.

SEMINARIETS ELEVFORENING

Det er et noget andet synsbillede, man får, når man i dag går inden for i seminariet, end det var for et år siden. Vi har haft de bedst tænkelige lokaler at arbejde i, og for elevforeningens vedkommende har det i kraft af den store aula og dito samlingsstue bevirket, at alle vore arrangementer kan holdes hjemme på seminariet i stedet for som ellers ude i byen. I dag er det almindeligt, at man tager ind på seminariet om aftenen (også selv om der ikke er klassefest) og hygger sig, ser fjernsyn, spiller bordtennis eller hvad det nu kan være. Enkelte finder endda på at sætte sig i biblioteket for at læse!

Året begyndte med købet af den i så mange år påtænkte week-end-hytte. Forstanderparret var en søndag ude at køre helt i det blå og dumpede ned ad en tilfældig bivej, og da pludselig vejen ikke var længere, lå huset der. Der kom straks forhandlinger i gang med ejeren — sagfører — papirer — penge osv. Vi var så heldige, at der netop i de samme dage kom besked fra tipsfonden (svar på et brev fra 1955). Vi havde fået 5000 kr. i tilskud til huset, og dette beløb sammen med det, der var samlet sammen, satte os i stand til købet, men så var alle pengene også brugt. „Søfred“, som villaen hedder, ligger lige ved den nordlige bred af Sminge sø, og der er ca. 12 km dertil her fra Silkeborg. — Straks efter sommerferien gik vi i gang med at istandsætte villaen, men nogle penge måtte vi jo have at arbejde med, så elevrådet måtte skrive på en veksler. Der var meget at ordne derude, så det kostede mange timers arbejde. Der skulle lægges vand ind, installationen skulle ordnes, der skulle isoleres, tapetseres, males o.s.v., men vinteren kom og satte en stopper for arbejdet en tid. I foråret blev sidste hånd lagt på værket, efter at vi i februar havde holdt en kæmpebasar til fordel for „Søfred“. Basaren, som var et helt kapitel for sig med tombola, loppetorv, optræden, boder, sang, musik og dans, gav et klækkeligt overskud, så vi oven i købet har en lille formue i banken. Indvielsen af „Søfred“ fandt sted den 29. april, og nu må man så kun ønske, at den må blive til glæde for de kommende års seminarie-elever. — Læg søndagsturen om ad Sminge en gang og se „Søfred“.

Dusfesten holdtes som sædvanlig på Lunden og forløb så nogenlunde på den traditionelle måde med underholdning af de nye før kaffen og af de gamle efter kaffen. — I løbet af efteråret havde

vi en række aldeles fortrinlige foredragsholdere, men af den grund vel også temmelig dyre (hertesuk fra kassereren). Vi havde blandt andre overrabbiner Marcus Melchior, der talte om „Sandhed, ret

Værtegn for
Sofred-basaren

og fred“, Erik Rostbøll: „Om at være menneske anno 1959“ og professor Hal Koch om Luther. Den 14. november var der indvielse af det nye seminarium, men den omtales sikkert andet steds i dette skrift. Traditionen med hyggeaftenerne har vi fulgt op, og i den nye samlingsstue, hvor der kan være ca. 125, har vi haft to vældig gode. Den ene arrangeret på den måde, at en klasse blev sat på underholdningen og aftenen i det hele taget. Julefesten var uden at sige for meget yderst vellykket. Første del foregik i aulaen, hvor vi hørte orkestret, fik julehistorier, sang, holdt „skæg“ med lærerne og drak kaffe, og bagefter gik vi over i pigernes gymnastiksal og dansede om juletræet. Vi sluttede af med kædedansen om Skoletorvet og med raketten.

En aften i begyndelsen af januar læste Børge Troelsen Kaj Munks „Kærlighed“, og det var en stor oplevelse. Vi var i teatret i Aarhus to gange i løbet af året, først for at se Roman Brandstætters: „Han

valgte at tie“ og derefter Kaj Munks „En idealist“. Vi havde travetur til Højborg, hvor vi havde det vældig morsomt. Ved vårfesten opførte 3. st. Shakespeares: „Trolld kan tæmmes“, og bagefter gik

Fra den nye
samlingsstue

dansen lystigt. „Trolld kan tæmmes“ opførtes igen dagen efter som offentlig forestilling med hele indtægten til fordel for Flygtningehjælpen. Et af de første famlende skridt hen ad vejen mod et samarbejde med Silkeborg Seminarium er taget. Vi havde et fællesmøde, hvor S. L.s formand, Søgaard, fortalte om landsrådets arbejde. „Spectret“ er udkommet som gratis blad til alle elever, og det er gået godt. Der har været en meget dygtig redaktion, som har gjort indholdet lødigt og godt.

Jeg tror og håber, elevforeningen er levet blot nogenlunde op til lovenes formålsparagraf i dette år; i hvert fald har vi søgt at skabe mulighederne for at udbygge kendskabet til hinanden, og det må vel være foreningens vigtigste opgave.

Med dette lille indlæg håber jeg at man får et lille indtryk af, hvordan vi har det her, og at man eventuelt kan få visse associationer fra sin egen seminarietid.

Hermed slut for i år, og næste år bliver det Per Østergaard fra 2. st., der skal føre linien videre.

Hugo Krogh.

MEDLEMSLISTE B

Den højere skole

A.

- Aagaard, Mogens, Alléen 51, Ry. R. 59.
Aasen, Tove, frk., korrespondent, Sølvgade 18, Kbhvn. K. St. 43.
Adamsen, Jørgen, Katrinedal pr. Bryrup. R. 53.
Agersnap, Gudrun, frue, f. Høegh, cand. økon., Århus. St. 48. Adr.
ukendt; bedes om muligt oplyst.
Almind, Frederik, kontorchef, Vesterbro 56, Ålborg. R. 11.
Ammitzbøll, Thorkil, Dallerup pr. Sorring. St. 58.
Ancher, Ruth, frue, f. Kirketerp-Møller, fysioterapeut. Vinkelvej 18, st.,
Lyngby. St. 54.
Andersen, Anna Brøndum, frk., Hulkærhus planteskole, Rødkærsbro.
St. 49.
Andersen, Bendte Vingborg, frk., Ansvej 18, Silkeborg. St. 56.
Andersen, Bo, stud. med., c/o læge Andersen, Ry St. St. 47.
Andersen, Bodil, frue, f. Jepsen, cand. mag., Hærgedalsvægen 9, Välling-
by, Stockholm. St. 47.
Andersen, Inger, Balle Kirkeby pr. Silkeborg. R. 59.
Andersen, Peder, landsretssagfører, Hammel. St. 17.
Andreasen, Inger-Margr., frue, Ordrupvej 63 b, Charlottenlund. St. 43.
Archer, Birgit, frue, f. Hornemann, C.o. Box 58, Nairobi, Kenya,
East Africa. St. 46.
Arenfeldt, Gudrun, frk. Dr. Tværgade 36°, København K. St. 50.
Asschenfeld-Hansen, Vilhelm, læge, Sæby. St. 19.
Astrup, Hans, BP-kompagniet, Svendborg. R. 51.

B.

- Baagøe, Mathilde, frue, f. Christensen. 2223 Benson Avenue, Brooklyn 14,
N 4, USA.
Baggesgaard, Jytte, frk., sygeplejerske, Th. Langs Skole, Silkeborg. R. 43.
Bak, Eigil, sagførerfuldmægtig, Fyrhøjvej 13, st., Kgs. Lyngby. St. 39.
Bak-Pedersen, Bent, Gern. R. 54.
Bak-Pedersen, Ellen Marie, frk., Gern. R. 51.
Balle, Erik, Poppelhuset, Silkeborg. St. 56.
Balling, Inger Marie, frk., Hevringholm pr. Vivild. X 52.

- Balslev, Anne Marie, frk., Sdr. Vissing. St. 59.
 Balslev, Karen Margrethe, frue, f. Schmedes, Sdr. Vissing præstegård,
 Sdr. Vissing. R. 35.
 Balslev, Karin, frk., Aidt pr. Thorsø. St. 53.
 *Bay, Else, Marie, frue, Ansvej 22, Silkeborg. R. 42.
 Bech, Jørn, Vissing Kloster pr. Skanderborg. St. 56.
 Beck, Lisbeth, frk., sygeplejerske, Strandboulevarden 118¹, København Ø.
 Beckmann, Ida, frue, f. Johannsen, Falkenberg 28, Flensborg. Pr. C6.
 Beldring, V., sekretær, frue, Dalgas Boulevard 85² tv., Kbhvn. F. R. 28.
 Bertelsen, Aage, rektor, Katedralskolen, Århus. St. 20.
 Bisgaard, Oluf, landsdommer, Viborg. St. 15.
 Bisgaard, Otto, overretssagfører, Vestergade, Silkeborg. X99.
 Bisgaard, Ruth, frue, f. Christensen. R. 47.
 Bisgaard, T., landsretssagfører, Vejle. St. 46.
 Bjerregaard, Holger, godsejer, Botnesgaard pr. Mos st., Norge. St. 23.
 Bjørnbak-Andersen, Birgit, frk., Plantagevej 8, Silkeborg. St. 56.
 *Blenker, Poul, lærer. Kibæk. St. 50.
 Bo, Søren, realskolebestyrer, Stavangergade 2, Århus. St. 27.
 Boeck-Hansen, Grethe, frue, f. Nyborg, Klaregade 27, Odense. St. 35.
 Bojesen, Arne, overklitfoged, Ålholt, Oksbøl. St. 25.
 Bomholt, Jul., socialminister. radiorådsformand, Provstevænget
 11, Roskilde. St. 15.
 Bondesen, Astrid, frue, f. Schoug, . F. Richsvej 114, Kbhvn. F. R. 11.
 Borchersen, Lone, frue, f. Sandvad, Scoresbysund, Grønland. St. 38.
 Bovin, Anna, frue, f. Busk Laursen, massøse, Jens Munksv. 27, Århus. St. 32.
 Brammer, Henrik, Søbygård, Hammel. R. 58.
 Brigsted, Chr., Lihme. St. 16.
 Brinkbo, Liselotte, frk., Rosenvænget 8, Herning. R. 57.
 Brix, Ellen, Marie, frk., Landlyst Teglværk pr. Thisted. St. 46.
 Brusendorff, Gudrun, frue, f. Jørgensen, tandlæge, Rosenørns allé 68²,
 Kbhvn. V. St. 22.
 Bruun, Astrid, frk., Lindved pr. Vejle. St. 59.
 *Brydegaard, Hans Ditlev, Vibevej 1, Silkeborg. R. 47.
 Brønd, Birte, frk., Virklund pr. Silkeborg. R. 55.
 Buchreitz, Inger, frk., Sølystvej 15A, Silkeborg. St. 58.
 Buchwald-Venvig, Karen, cand. jur., frue, f. Christensen, Hostrups Have
 20², København V. St. 33.
 Bundgaard, Agnete, kommunelærerinde, Tryggevældevej 33. København,
 Vanløse. St. 27.

C.

- Carlsen, John, Bodalsvej 59, Ry. St. 59.
 Christensen, Carl Rudolf Juhl, Vestergade 41, Silkeborg. St. 59.
 Christensen, Gerda, frk., fysioterapeut, Kirkegade 29, Brovst. St. 48.

- Christensen, Flemming Melsen, Nørreskov Bakke, Silkeborg. R. 55. St. 59.
 Christensen, Frantz, „Sottrup“, Farris. St. 38.
 Christensen, Gerda Rahbek, frk., Chr. d. 8.s vej 13, Silkeborg. R. 55.
 —Christensen, Hans Frederik, lærer, Præstehaven 22, Hasle, Århus.
 St. 39. Sem. 43.
 Christensen, H. Rahbeck, trikotagefabr., Sjællandsg. 9, Herning. St. 30.
 Christensen, Inge-Lise, frk., „Ristrup“ pr. Mundelstrup. R. 58.
 Christensen, Karen, f. Jensen, Bevtoft, Sønderjylland. St. 54.
 Christensen, Ketty Holstein, frue, f. Grummesgaard Madsen, Kongens-
 gade, Christiansfeldt. St. 31.
 Christensen, Kn. Nygaard, stud. polyt., Haslevein, Bakkestien, Bærum,
 Norge. St. 44.
 Christensen, Leif Bogensee, Drosselvej 7, Silkeborg. R. 59.
 Christensen, Mogens, læge, Vestergade, Silkeborg. St. 43.
 Christensen, Peter, premierløjtnant, Kasernen, Varde. St. 48.
 Christensen, Solveig Kopp, frk., Farre. St. 59.
 Christensen, Tage, sagfører, Herning. St. 18.
 Christiansen, Carl Otto, universitetslektor, dr. jur., Olesvej 10, Virum,
 Holte. St. 31.
 —Christiansen, Margrethe, frk., lærerinde, Vestergade 142, Silkeborg.
 R. 17. Sem. 25.
 Christiansen, Solveig, Nyhave, frk., Frederiksbergg. 41, Silkeborg. St. 59.
 Christoffersen, Lone, frk., Fynsgade 18, Grindsted. St. 59.
 Clausen, Elin Fryland, frue, f. Søholm, Solhøjsvej 9, Silkeborg. St. 44.
 Clausen, Else, frue, f. Kjær, Lille Særslevgård pr. Snertinge. St. 36.
 Clausen, Helen, frk., sygeplejeelev, Amtssygehuset, Hellerup. St. 52.

D.

- Dahl, Birger, Møllehovedgaard, Silkeborg. R. 57.
 Dahl, Jørgen, Møllehovedgård, Silkeborg. R. 49.
 Dahl, Ebbe, Møllehovedgård, Silkeborg. St. 54.
 Damm, Richard, cand. theol., sem.-lektor, Skovvangen, Silkeborg. St. 37.
 Danielsen, John, Frederiksberggade 41, Silkeborg. St. 59.
 Dejgaard, J. A., lrs., Herning. St. 18.
 Dickmeiss, Gustav, læge, Helmsvej 1, Silkeborg. St. 34.
 Dierks, Leif, Solsortevvej 19, Silkeborg. St. 59.
 Digmann, P. M., generalmajor, Sølvgade 22, København K. St. 19.
 Dircks, Boy, tandlæge, Randers. St. 23.
 Dorph, Jenny, frue, f. Knap, Vestergade 16, Stubbekøbing. R. 29.

E.

- Ebbensgaard, Lise, frk., Østergade 2, Brovst. St. 59.
 Edlund, Poul, landsretssagfører, Ansvej 57, Silkeborg. St. 42.
 Egholm-Jensen, Ella, frue, f. Boas, Frederiksdal 10, Skive. St. 18.

- Ejby Ernst, Birgit, frue, f. Møller, „Ny Tid“, Ålborg. R. 48.
 Ellestrup, Tonny Priess, Klostergården, Grauballe. St. 59.
 Eriksen, Jette Pape, frk., Pandurosvej 5, Silkeborg. St. 59.
 Eriksen, Olaf Henning Bjerg, premierløjtnant, Dragonkasernen,
 Holstebro. St. 46.
 Errboe, Bror, arkitekt, Lysbrolund, Silkeborg. R. 40.
 Esbjerg, Ellen, frk., Højstrupvej 34, Bollbro, Odense. St. 59.
 Eskildsen, Sonja Dons, frk., Thorvaldsensvej 8, Kbhvn. V. St. 55.

F.

- Falck, Anne-Marie, frue, f. Levin Larsen, Sdr. Bjert pr. Kolding. St. 45.
 Fastrup, Hans, Frydensgade 15, Silkeborg. St. 55.
 Fauerbye, Carsten, urmager, Vestergade 10, Silkeborg. R. 44.
 Fischer, Anker, tandlæge, Vestergade 14, Kjellerup. St. 15.
 —Fischer, Emma, frk., lærerinde, Bellisvej 28, Holbæk. St. 37. Sem. 41.
 Fischer, Haldor, Galten. R. 42.
 Fischer, Olfert, reservelæge, Nimtofte. St. 37.
 Fjølner, Rita, frk., Stadionallé 8, Silkeborg. St. 59.
 Foss, Birgitte, frk., Løvenholt, Them. R. 47.
 Friis, Merete Beck, Baunegårdsvej 10, Hellerup. R. 59.
 Frank, Ulrica, mrs., f. Eggers, Baltimore, 1922 Mc. Elderry st., Maryland,
 USA. St. 32.
 Frederiksen, Bente, frk., Skannerup pr. Gern st. R. 50.
 Frederiksen, Else Sparr, frk., bankass., Ndr. Ringvej 43, Kolding. R. 49.
 Fristed, Troels, Lyngbygade 59, Silkeborg. R. 58.
 Fruelund, Ingeborg, frue, f. Christiansen, Thorsgade 38, Silkeborg. St. 25.
 Fønss, Lissa, frue, f. Nielsen, stewardess, Jomsborgvej 37, Hellerup. St. 48.

G.

- Gam, Asta, frue, Valhøjsallé 34, Rødovre pr. Vanløse. St. 34.
 Gammelgaard, Gerda, frue, Skipperstræde 14, Dragør. St. 34.
 Geleff, Else Gjøe, frk., Ø. Søgade 30, København K. St. 53.
 George, Kirsten, mrs., f. Gløet, 19. High Street, Kimberley, Notts,
 England. St. 38.
 Giersing, Marguerite, frue, f. Ravn, Søbygård, Hammel. St. 53.
 Gjøde, Benny, Frederiksgade 3A, Skive. St. 54.
 *Glarbo-Jensen, Grete, frue, f. Dupont, Zahrtmannsvej 30, Odense. St. 48.
 Glarbo-Jensen, Paul, civilingeniør, Zahrtmannsvej 30, Odense. St. 44.
 Glavind-Kristensen, Søren, Mølledamsvej 5, Silkeborg. R. 54. St. 57.
 Gløet, Georg, Abildgårdsvej 2, Virum. St. 43.
 Grew, Patsy, frk., „Smidstruphus“, Vedbæk. St. 58.
 *Grimm, Else, frue, f. Errboe, adr.: hr. fiskeriejer Errboe, Lysbro,
 Silkeborg. R. 33.

- Gro-Nielsen. Anne, frk., bibliotekar, Skovvængen 12, Silkeborg. St. 56.
 Grunø, Gerda, frue, f. Lange, Grenåvej 13, Århus. St. 41.
 Grønbæk, Keld, Svendstrup, Hammel. St. 58.
 Gudnitz, Ingelise, frk., Sanatoriet, Silkeborg. R. 58.
 Gustafsson, Hedvig, frue, f. Fricke, Lyshøjallé 3⁴, Valby. St. 47.

H.

- Haarup, Aase, frk., Kragelund, Silkeborg. St. 58.
 Hagerup, Marguerite, frk., faglærerinde, Frederiksberg Allé 42A, 4., tv.,
 København V. St. 50.
 Hagen, Jette, frk., Torvet 1, Silkeborg. R. 59.
 Hagn-Meincke, Niels, Åhavevej 47, Silkeborg. St. 59.
 Hansen, Åge Henning, bygningsing., Jomsborgsvej 27⁴ v, Hellerup,
 St. 51.
 Hansen, Asta, frue, f. Schou, Lyngvej 30, Lyngby. St. 42.
 Hansen, Birgit Lissi, frk., Papirmesterboligen, Silkeborg. St. 55.
 Hansen, Ernst, Århusvej 44, Silkeborg. St. 53.
 Hansen, Gerda, frue, f. Fogh, Parkovsvej 36, Gentofte. St. 31.
 Hansen, Grethe, frue, f. Flinck, Viborggade 74, København Ø. St. 51.
 Hansen, Gunver Junker, frk., „Vang“, Katrinedal pr. Bryrup. R. 56.
 Hansen Hanne, frk., Præstemarken 105, Ålborg. St. 58.
 Hansen, Henrik, Solsortvej 13, Silkeborg. St. 59.
 —Hansen, Inge, frue, f. Poulsen, lærerinde, Mariehøjsvej 26, Silkeborg.
 R. 22. F. 28.
 Hansen, Inge Tove, frk., Papirm.boligen, Silkeborg. St. 59.
 Hansen, Inger, frk., Sølystvej 43, Silkeborg. St. 59.
 Hansen, Jens Peter, Paulsplads 12, Århus. St. 59.
 *Hansen, Lily, frk., stud. mag., Vestergade 19, Dronninglund. St. 50.
 Hansen, Lupita, frk., Kaptensgatan 1C 21, Helsingfors. St. 51.
 Hansen, Vagn Kolstrup, Kærsgårdsvej 25A, Silkeborg. St. 59.
 Harder, Mary, frue, f. Schultz, Østervangsvej, Randers. X16.
 Harreby-Hansen, Tove, frue, f. Hammerum, Glamsbjerg. St. 53.
 Haslund, Inga, frue, f. Ried, Grundtvigsvej, Nykøbing Sj. R. 34.
 Have, Hanne, frk., Skovvejen 14, Brædstrup. R. 55.
 Heide-Jørgensen, Sigrid, frue, landsretssagfører, Vester Voldgade 2,
 Kbhvn. V. St. 22.
 Helgeby, Kirsten, frk., Vestre Allé 27, Silkeborg. St. 56.
 Hemmingsen, Birgitte, frk., Tranebjerg, Samsø. R. 54.
 Hendil, Anne Bjørner, frk., Thorvaldsensvej 9, København V. R. 55.
 Henneberg, Jørgen Tage, Torvet 4, Silkeborg. M. 57.
 Henningsen, Jytte, frue, f. Iversen, „Kalsholt“, Svejbæk. St. 38.
 Henriksen, H., dir. for a/s Moselund Tørveforr., Mosel., Engesvang. R. 27.
 Hermansen, Carl, provst, „Blækhøuset“, Hjørring. St. 15.

- Hestlund, Erling, Engesvang st. R. 58.
 Hevezi, Birthe, frue, f. Land Lauridsen, 9, Ederline Avenue, London S. W. 16. St. 45.
 Hjorth, Ella, frue, f. Kanstrup, lægeaut. massøse, c/o sagfører Hjorth, Vitus Beringsplads 3, Horsens. St. 40.
 Hjorth, Ingerlise, frk., Toften 1, Grindsted. St. 58.
 —Hjorthmose, Knud, lærer, Fjeldvigs allé 8, Vejle. St. 40. S. 46.
 *Holm, Bodil, frue, f. Jensen, Engvej 30, Rungsted Kyst. St. 36.
 Holm, Svend, civiling., Engvej 30, Rungsted Kyst. St. 35.
 Holst, Elga, frue, Kridthuset, Søholt pr. Silkeborg.
 Houmøller, Olga, frue, f. Pedersen, Vestergade, Silkeborg. R. 11.
 Hvass, Grete, frue, f. Thopp Jørgensen, Kjellerup. St. 31.
 Høgberg, Leif, Søholt allé 37, Silkeborg. St. 53.
 Høgh, Finn, Toldbodgade 37, Silkeborg. St. 59.
 Høyer, Lise, frue, f. Nielsen, Sylvestervej 14, Vanløse. St. 42.

I.

- Iermiin, Else de, frk., cand. phil., overordentlig stiftsdame, Riddergade 2, Viborg. St. 27.
 Isager, K., overlæge, tuberkulosehospitalet, Ålborg. St. 20.

J.

- Jack, Karl, Salten pr. Them. St. 58.
 Jacobsen, Grethe, frk., afdelingsbibliotekar, Vesterbro 127, Ålborg. St. 26.
 Jakobsen, Eiler, bankassistent, Højdevang 5, Hørsholm. R. 35.
 Jacobsen, Inge, frk., Thestrup pr. Hovedgaard. St. 55.
 Jensen, Anna Johanne, frue, f. Lund, Hvidkilde, Ollerup. R. 37.
 Jensen, Anna Marie, frk., Gjern. St. 58.
 Jensen, Bente Simo, frk., „Hesselhøj“, Kærsgård, Silkeborg. R. 55.
 Jensen, E. Borup, lektor, Buddingevej 17b, Kgs. Lyngby. St. 21.
 Jensen, Erik Vadstrup, Thorsgade 58, Silkeborg. R. 53.
 Jensen, Frede, Laven st. R. 54.
 Jensen, Hans Peter Søgaard, Sdr. Ringgade 35, Århus. R. 58.
 Jensen, Jens Chr. Strunge, cand. polyt., Svejbæk st. St. 53.
 Jensen, Jens Martin Okkels, Vestergade 38, Silkeborg. R. 58.
 Jensen, Jens-Søren, Skanderborgvej 101, Århus. St. 56.
 Jensen, Jørgen Berg, Hattenæs pr. Silkeborg. St. 53.
 Jensen, Jørg. Estrup, cand. theol., Frederikstad, Sydslesvig. St. 46.
 Jensen, Kirsten, frk., Ågade 26, Silkeborg. St. 55.
 Jensen, Lissi Eg, frk., Østergade 16^a, Silkeborg. St. 58.
 Jensen, Ole, Them. R. 59.

- Jensen, Poul-Henning Bitsch, Hindbjerg. St. 56.
 Jensen, Svend Sjørslev, Sølystvej 19, Silkeborg. R. 54.
 Jensen, Steen, Fredensgade 16, Silkeborg. St. 59.
 —Jeppesen, Knud, lærer, Skarpæsvej 45, Skagen. St. 52. S. 59.
 —Jepsen, Inge, frk., missionær, CMS. Building, Baoulac, Cairo.
 R. 44. Sem. 50.
 Jepsen, Simon Bak. Ry. St. 57.
 Jessen, Arne, sognepræst, Vesterø, Læsø. St. 39.
 —Johansen, Alice N., frk., Stadil centralskole pr. Tim. St. 53. S. 55.
 *Johannsen, Gerda Kjeldgaard, frue, f. Sørensen, stud. odont., Birkemose-
 vej 25¹, Rødovre. St. 46.
 Johansen, Ellen, frue, f. Christensen, Jernbanegade 18, Kolding. St. 43.
 —Johansen, Niels Knud, Fr. Bajersgade 11, Horsens. St. 52. S. 55.
 Juul, Inge Sofie, frue, f. Høy, tandlæge, Brannersvej 5, Charlottenlund.
 St. 26.
 Jørgensen, Agnethe Laumann, frue, Hans Jensensvej 23, Hellerup. St. 43.
 Jørgensen, Ebba, frue, f. Wibskov, Fagerborggaten 11², Oslo. St. 47.
 Jørgensen, Else, frk., Rønde pr. Rønde st. St. 45.
 Jørgensen, Eva Topp, frue, f. Topp, Slagelsegade 14, Herning. St. 14.
 Jørgensen, Helle, frk., Hybenvej 7, Mariager. St. 59.
 Jørgensen, Kjeld B., Resenbro. R. 51.
 Jørgensen, Kurt, Nyvangen 64, Silkeborg. St. 51.
 Jørgensen, Misse, frue, f. Henriksen, Thorsgade 43, Silkeborg. R. 14.
 —Jørgensen, Niels Juulsgaard, Borgergade 2, Silkeborg. St. 53. S. 55.
 Jørgensen, Poul V., Låsby korsvej, Låsby. R. 58.
 Jørgensen, Preben Østerholm, Søndergade 25, Silkeborg. St. 54.
 Jørgensen, Tove Lund, frk., Hjerik Skole pr. Roslev, Salling. St. 58.
 Jørgensen, Vera Irene, frk., Plantagevej 8, Silkeborg. St. 58.

K.

- Kaae, Hanne Bjerre, frue, f. Kristensen, Ved Bellahøj 30B, 7., Brønshøj.
 R. 51.
 Kaarsted, Tage, cand. mag., Præstvgsv. 31, Hasle pr. Århus. St. 47.
 Kalom, Jørgen, stud. med., Postbox 290, Århus. St. 50.
 Karnov, Grethe, frue, f. Lang Rasmussen, Regional Housing Centre, 124
 Djalan Taman Sari, Bandung, Indonesia.
 Katballe, Peter Helge, stud. theol., Pårup pr. Engesvang. St. 54.
 Kildsgaard, Finn, Sølystvej 63, Silkeborg. St. 58.
 Kiørboe, William, cand. jur., dommerfuldmægtig, Struer. St. 38.
 Kjær, Kaj, civilingeniør, Søholt pr. Silkeborg. St. 41.
 Kjærgaard, Hanne, frk., Remstrupvej 32, Silkeborg. St. 55.
 —Kjærgaard, Poul Erik, Lilleholtgade 3, Hirtshals. St. 48. S. 56.
 Kjær-Nielsen, Karen, frue, f. Kjeldgaard, postass., Bramminge. R. 17.

- Kjærgaard, Vilhelm, lærer, Markedsgade 2, Silkeborg. St. 28. Sem. 35.
 Kjarulff-Jørgensen, Inge, frue, f. Carlsen, kontorass., Frederiksborgvej 29², København N.V. R. 36.
 Klerche, Aase, frue, f. Jenssen-Tusch, Østergade 30, Silkeborg.
 Klostergaard, Inger, frk., „Årsbakgård“, Låsby. R. 54.
 Knudsen, Bente Vedel. Balle Skole, Silkeborg. R. 59.
 Knudsen, Birgit. frk., Åhavevej 56, Silkeborg. St. 58.
 Knudsen, Holger, lærer, Nygade 22, Silkeborg. St. 28.
 Knudsen, Jens, civilingeniør. Buddingevej 46, Kgs. Lyngby. St. 41.
 Knudsen, Per, Johannes allé 28, Thisted. St. 54.
 —Koch, Sigrid, frue, skoleinspektør, Thygesens Boulevard, Randers. R. 10. Sem. 15.
 Kolind-Andersen, Marie, frue, f. Blenker, Jerup. St. 41.
 Kristensen, Bente. Futtrup. frk., Færggården 6, Silkeborg. St. 59.
 Kristensen, Gunhild, civilingeniør, Hjortholmsallé 36, Kbhvn. NV. St. 50.
 Kristensen, Knud Skytte, adjunkt, Åboulevarden 29a, Horsens. St. 45.
 Kristensen, Ragna, frue, f. Lyngby, lægeboligen, Søborg Hovedgade 33, Søborg. Pr. 06.
 Kristensen, Stig Leschly, lærer, Haugstedgade 20 st., Odense. St. 41.
 Kristiansen, Bodil, frue, f. Lund, Skolegade 8, Silkeborg. Sk.*
 Kristiansen, Ib, kurlæge, Frederiksberggade 72, Silkeborg. St. 31.
 —Kristiansen, Mogens, lærer, Birkevej 19, Silkeborg. St. 47. S. 49.
 *Kristoffersen, Gudrun, frue, f. Blenker, Lægårdsvej 14, Holstebro. R. 46.
 Kuhlmann, Christian, cand. pharm., Ørnevej 19, Glostrup. St. 36.
 Kunst, Else, frue, f. Tretow Loof, Bryndumsvej 15, Silkeborg. R. 30.
 Kusk, Orla, Markedsgade 16, Silkeborg. St. 55.
 Kyed, Edith, frue, f. Mack, Gerthasvej 14, Odense. St. 23.
 Kähler, Dorrit, frue, f. Dahl, Kongev. 75a, Sorgenfri pr. Lyngby. R. 47.
 Kølhede, Gerd, frk., Thyborøn havn. R. 55.

I.

- Lambrethsen, Knud, Kongevejen 16, Fredensborg. St. 49.
 Langballe, Frode, stud. theol., Linå, Silkeborg. St. 51.
 Langhoff, Ruth, frue, f. Petersen, Grønnevej 253³, Virum. R. 32.
 Larsen, Axel Levin, stud. techn., Ormslevvej 86, Viby J. St. 50.
 Larsen, Anker Levin, ingeniør, Nordby, Als. St. 32.
 Larsen, Gertrud, frue, f. Andersen, Peter Bangsvej 8, København. Pr. 01.
 Larsen, Torben Hvidtved, „Svinget“, Nørreskov Bakke, Silkeborg. St. 56.
 Lassen, N. O., dr. phil., Søndervej 43, Holte. St. 32.
 Lauritzen, Steen, Østergade 13, Silkeborg. R. 54.
 Laursen, Bente Busk, frue, f. Kristiansen, Grauballegård pr. Silkeborg. R. 32.

- Laursen, Bente, frk., Skolen, Resenbro. St. 56.
 Laursen, Bodil, frk., Sorring pr. Sorring. R. 59.
 Laursen, Fritz, Låsby Bageri, Låsby. R. 59.
 Laursen, Jens Busk, Grauballegård, Grauballe. R. 56.
 Laursen, Ole Winther, Nygade 20, Silkeborg. St. 52.
 Laursen, Rud. Otto, assistent ved Met. Institut, Nygårdsvej 3a³, Kbhvn. Ø. St. 54.
 Laustsen, Sonja, frk., Fogstrup, Them. R. 56.
 Leisted, Agnete, frue, f. Bing, Solbakken 36. Holte. M. 32.
 Lennert-Petersen, Otto, apoteker, Bagsværd apotek. Bagsværd Torv 6, Bagsværd. St. 27.
 Leth, Ole Krarup, Gern østre skole, Gern. St. 53.
 Lidegaard, Jens, sognepræst, Vinding. St. 47.
 Lilholt, Ester, frue, f. Jensen, St. Nikolaigade 2, Viborg. St. 23.
 Lund, Gertrude, massøse, „Skrænten“, Ry st. Pr. 02.
 Lund, Harriet, frue, f. Johansen, Bolbro Villavej 26, Rungsted Kyst. St. 35.
 Lund, Lilian, frue, f. Schnedler, Grønnegade 19, Silkeborg. St. 43.
 *Lundkvist, Sven, lektor, Jørgen H. Nielsensvej 2, Hjørring. St. 26.
 Lundsgaard, Ann, frk., Ekkodalen 12, Århus. St. 54.
 Løvingreen, Johanne Marie, frk., sekretær, Tonysvej 8, Charlottenlund. St. 22.

M.

- Madsen, Birgit Storgaard, frk., sygeplejerske, Sølystvej 49, Silkeborg. St. 56.
 Madsen, Bjarne, cand. mag., lektor, Sølystvej 49, Silkeborg. St. 24.
 Madsen, Bodil, frue, f. Fraas, Vangedevej 93, Gentofte. R. 38.
 Madsen, Ejner, købmand, Vestergade 7, Silkeborg. St. 24.
 Madsen, Ellen Storgaard, frk., Jernbanevej 13, Silkeborg. St. 56.
 Madsen, Erna, frue, f. Jakobsen, Classensgade 60¹, Kbhvn. Ø. R. 37.
 Madsen, Gerda Foss, frue, f. Jensen, Sygehuset, Holstebro. R. 49
 Madsen, Hanne Østergaard, frk., Helmsvej 10, Silkeborg. St. 58.
 —Madsen, Inge, frue, f. Tang, Ruds Vedby. St. 53. S. 55.
 Madsen, Inge Sloth, frue, f. Heiberg Sørensen, Sct. Clemmensbro 18, st., Århus. St. 49.
 Madsen, Kirsten Storgaard, frk., Højvængen 5, Silkeborg. St. 57.
 Madsen, Mary, frk., Alderslyst, Silkeborg. R. 14.
 Madsen, Ruth, frk., sygeplejerske, Ewaldsvej 48, Silkeborg. St. 49.
 Maigaard, Hanne, frk., Gl. Erlevvej 41, Haderslev. St. 59.
 Malling, Missen, frue, Sortedamsdosseringen 87, København Ø. St. 34.
 Malmbak, Per, Klosterlund, Engesvang. R. 59.
 Mathiasen, Ole, Lysbro skole, Silkeborg. St. 54.

- Midtgaard, Karen Marie, frue, f. Jensen, lærerinde, Vibevej 8, Fredensborg. St. 50.
- Mogensen, Gudrun, frk., Søndergade 34, Silkeborg. St. 51.
- Mogensen, Knud, flyverløjtnant I. Rylevej 2, Kølvrå. St. 50.
- Mogensen, Mogens Alkjær, Søholt allé 16, Silkeborg. St. 53.
- Mogensen, Poul, Nordbyvej 13, Viby J. St. 56.
- Morthensen, Eras, frue, f. Gesner, Hillerødgade 65 st., Kbhvn. N. Pr. 90.
- Mortensen, Erling, redaktionssekretær, Torsvang 81, Kgs. Lyngby. St. 38.
- *Mortensen, Kamma, frue, f. Errboe, Torsvang 81, Kgs. Lyngby. St. 38.
- Mortensen, Niels, 4. maj-kollegiet, Århus. St. 55.
- Munch, Birthe-Marie, frue, f. Gaardsted, Sølystvej 11, Silkeborg. St. 54.
- Munck, Christian, gårdejer, Vingården pr. Helsingø. St. 18.
- Munck, Hanne, frk., sygeplejerske, Drewsensvej 64, Silkeborg. M. 14.
- Munck, Vilhelm, lærer, Nygård skole, Ørre pr. Herning. St. 14.
- Møller, Bente, frk., Ewaldsvej 8, Silkeborg. St. 58.
- Møller, Cæcilie, frk., lærerinde, Duedalsvej 22, Silkeborg. Pr. 04.
- Møller, Ellen, frk., Borgergade 29, Silkeborg. R. 58.
- Møller, Finn, Låsby. R. 56.
- Møller, Karen Margr., frk., Vestergade 159, Silkeborg. St. 59.
- Møller, Karen Paludan, frue, Mosebakkens 12, Virum. St. 34.
- Mørch, Gerda, frue, f. Møller, Kildeskovvej 59, Gentofte. St. 35.

N.

- Nedergaard, Knud, cand. theol., Borchs Kollegium, St. Kannikestræde 12, Kbhvn. St. 47.
- Neergaard, Stig, Adler Lundsgade 5, Silkeborg. R. 58.
- Neukirch, Aage Georg, afd.ing., cand. polyt., Læssøegade 3³, Kbhvn. N. St. 17.
- Nielsen, Asta Steinicke, frk., husholdningslærerinde, Aldersrovej 3³, Århus. St. 35.
- Nielsen, Benta Sevelsted, frk., Sundsvej 42¹, Horsens. St. 52. S. 55.
- Nielsen, Bjarne, Ramten st. St. 56.
- Nielsen, Bodil Berg, civilingeniør, Willemoesgade 33, st., Kbhvn. Ø. St. 47.
- Nielsen, Carl Johan, grosserer, Søholtallé 42, Silkeborg. R. 25.
- Nielsen, Dora Lise, frue, Blomstervænget 21, Assens. St. 43.
- Nielsen, Dorte, frk., Drewsensvej 44, Silkeborg. St. 55.
- Nielsen, Ebbe, Birkevej 6, Silkeborg. St. 55.
- Nielsen, Ege, Sct. Clemensstræde 9, Århus. St. 34.
- Nielsen, Elisabeth, frk., Mariendalsvej 64⁴, Kbhvn. F.
- Nielsen, Ella, frue, f. Gregersen, lektor, Japanvej 18, Kbhvn. S. St. 16.
- Nielsen, Else Bjerregård, frue, Hostrupsgade 5, Silkeborg. St. 31.
- Nielsen, Erik Møller, dyrlæge, Klipleve. St. 44.

- Nielsen, E. Reenberg, Log, Karise. St. 36.
 Nielsen, Hanne Grove, frk., Kolpensig, Hjøllund. R. 59.
 Nielsen, Hans Bendix, stud. polyt., Grauballe. St. 51.
 Nielsen, Hans Reimar, Godthåbsvej 2, Silkeborg. St. 46.
 Nielsen, Hermann, Porsevej 4, Hundige. St. 52.
 Nielsen, Inge, frk., Birkevej 6, Silkeborg. St. 50.
 Nielsen, Inger, frue, f. Lauenborg Christensen, Tangsvej 29, Ringkøbing.
 St. 43.
 Nielsen, Inger, frue, f. Hinrichsen, Bremersvej 48, Herlev. St. 50.
 Nielsen, Jacob Einar Thiel, kommunelærer, Buskager 22, Vanløse.
 St. 31.
 —Nielsen, Jens Karl, lærer, Drewsensvej 44, Silkeborg. St. 51. S. 53.
 —Nielsen, Johanne Hjuvler, frue, f. Jochumsen, Folevænget 14, Charlottenlund. R. 18. S. 27.
 Nielsen, Jytte Juhl, frue, Svejstrup Skovgård, Alken. St. 48.
 Nielsen, Kaj, stud. med., Sølystvej 67, Silkeborg. St. 54.
 Nielsen, Kaj Ulrik, Borgergade 18, Silkeborg. St. 59.
 Nielsen, Kirsten, frk., Østergade 6, Kjellerup. St. 56.
 Nielsen, Kirsten Bæk, frk., Søholt allé 15, Silkeborg. M. 53.
 Nielsen, Kirsten Østergaard, frk., Richtersvej 19, Silkeborg. St. 59.
 Nielsen, Knud, Drewsensvej 94, Silkeborg. St. 49.
 Nielsen, Knud Stadel, civiling., Hornstrupvej 9, Vanløse. St. 43.
 Nielsen, Knud, Birkevej 6, Silkeborg. St. 53.
 Nielsen, Kurt Strange, Jyllandsgade 11, Skive. St. 53.
 Nielsen Margit Bunde,, frue, f. Jensen, Bakkekammen 5, Holbæk.
 St. 40.
 Nielsen, Oscar, lektor, Tornebakken 5, Lyngby. St. 28.
 Nielsen, Tove Vergod, frue, f. Jacobsen, Ordrupvej 50, Charlottenlund.
 St. 50.
 Nikolaisen, Hans, Hørup, Kjellerup. St. 56.
 Nissen, Peter Rud Schouenborg, brygmester, Søgade, Silkeborg. St. 36.
 Nissen, Ruth, frue, f. Ravn, Hostrupsgade 34, Silkeborg. St. 32.
 Noes, Per, Dragsbæk pr. Thisted. St. 56.
 Nørnøse, Gunnar, lærer, Åhavevej 101, Silkeborg. St. 32.

O.

- Ohl, Vibeke, frue, Lindevangsvej 22, Vedbæk. St. 43.
 Olesen, Else Skjærbæk, frk., Skovvængen 42, Silkeborg. St. 58.
 Olesen, Peter, Richtersvej 22, Silkeborg. St. 56.
 Olesen, Verner, Borring, Virklund, Silkeborg. St. 51.
 Olsen, Inger, frk., Søndergade 14-16, Silkeborg. St. 52.
 Overby, Ejgil, „Clausholm“ pr. Rødkærsbro. St. 50.
 Overgaard, Kirsten, frk., Asylgade 3, Skive. St. 50.

P.

- Paulsen, Emilie, frue, f. Thomsen, Helmsvej 32, Silkeborg. St. 36.
Sem. 40.
- Pedersen. Aksel, lindinsp., Ane Damsgade, Nr. Sundby. St. 43.
- Pedersen. Børge Damgaard, Sportsvej 3, Silkeborg. St. 49.
- Pedersen. Erik Frederiksberggade 80, Silkeborg. St. 58.
- Pedersen, Frede Lentz, Christianshede st. R. 54.
- Pedersen. Hanne A., frk., Åhavevej 85, Silkeborg. R. 51.
- Pedersen. Henry, direktør, Åhavevej 85, Silkeborg. St. 18.
- Pedersen, Inge, frk., Frederiksberggade 21, Silkeborg. St. 56.
- Pedersen, Janne Røepstorff, frue, Rygård, Lystrup. Vivild. X52.
- Pedersen, Johannes, rejsepræst, Fælledvej 46, Fredericia. St. 16.
- Pedersen, Jytte, frk., Ejstrupholm. St. 59.
- Pedersen, Margit, frk., Ny Kongevej 3, Odense. St. 56.
- Pedersen, Margrethe, frue, f. Buchreitz, Sølystvej 15A, Silkeborg. St. 54.
- Pedersen, Tove Kjøge, frue, f. Mortensen, statsaut. barnepl., Hviddingevej 34¹, Valby. R. 50.
- Petersen, Ellen Vald, frk., Sejs skole, Svejlbæk. R. 58.
- Petersen, Katrin Pollsdóttir, stud. mag., Dr. Olgasvej 37¹, København F. St. 58.
- Petersen, Poul, M. Siemensvej 19, Århus. St. 43.
- Pettersson, Inger, frue, f. Larsen, korrespondent, Klubbacken 20⁵, Hägersten, Sverige. St. 51.
- Poulsen, Erik, organist, Dalgasgade 19, Silkeborg. St. 48.
- Poulsen, Ulla Kuchler, frue, f. Mathiessen, Hobrogade 2², København Ø. St. 49.
- Præjstholm. Telse, frk., Drosselvej 27, Silkeborg. St. 59.

R.

- Rahbek, Jytte, frue, f. Dyekjær, Gerlev J. St. 45.
- Ramsing, Tove, frue, f. Vad, sygeplejerske, I. A. Schwartzgade 5, Kbhvn. Ø. St. 49.
- Randrup, Edith, frue, f. Lauritzen, Østergade 13, Silkeborg. R. 11.
- Rasmussen, Bodil, frk., „Jensgård“, Grauballe. R. 54.
- Rasmussen, Børge, Grauballe. St. 44.
- Rasmussen, Elli, frue, f. Nielsen, Glentevej 7, Fredericia. R. 33.
- Rasmussen, Grethe Kann, frue, Rosenørnsallé 18, Kbhvn. V. R. 24.
- Rasmussen, Harriet Mackeprang, frk., Tværgade 10, Silkeborg. St. 56.
- Rasmussen, Henning Holmboe, Knudsgade 14, Silkeborg. St. 53.
- Rasmussen, Henry Vestergaard, cand. oecon., Bygtoften 8, Brede pr. Lyngby. St. 36.
- Rasmussen, Inge Lise, frk., Ballen, Samsø. St. 58.
- Rasmussen, Jørgen E., civilingeniør, Sorgenfrivej 8, Lyngby. St. 43.

- Rasmussen, Karen Margr., frk., Hostrupsgade 2, Silkeborg. R. 52.
 —Rasmussen, Kirsten Mackeprang, frk., Tværgade, Silkeborg.
 St. 53. S. 55.
- Rasmussen, Knud, tandlæge, Vesterå 12, Ålborg. St. 41.
 Rasmussen, Knud, Godrum, Hjøllund. R. 59.
 Rasmussen, Ole Gowertz, Nygade 5, Silkeborg. St. 52.
 Rasmussen, Per, Andelsslagteriet, Randers. R. 55.
 Ravn, Hans Jørgen, tandlæge, Søholt allé 14, Silkeborg. St. 40.
 Ravn, Karl Erik, stud. merc., Ågade 8, Silkeborg. St. 54.
 Reber, Kirsten, frk., Brundby, Samsø. St. 57.
 Reimer, Karen Louise, frk., fysioterapeut, Perlegade 44, Sønderborg. x.
 Retbøll, Jess, E. Warmingsvej 31, Århus. St. 58.
 Ring, Kristine, frue, f. Koudahl, læge, Grønnegade 1, Århus. St. 10.
 Rishøj, Tom, Havnegade 13B, st., København K. St. 55.
 Roelsen, Niels, Skovhuset, Kjellerup. St. 58.
 Roikjær, Harriet, frk., laborant, Sindssygehospitalet, Brønderslev. St. 51.
 Rolskov, Hans, stud. polyt., Nr. Vissing, Skanderborg. St. 44.
 Rosenløwe, Johs., sognepræst, Smidstrup pr. Fredericia. St. 18.
 Rosholm, Gunner, rektor, Thisted. St. 27.
 Rossen, Anna, frk., Skanderborgvej 52, Ry. St. 59.
 Rydahl, Halvor, Hummeltoften 50, Lyngby. St. 34.
 Rønne, Helga, massøse, frue, f. Rasmussen, Jagtvej 181, Kbhvn. Ø. St. 21.
 Rønne, Karen, frue, f. Jepsen, Kvædevej 58, Virum. St. 35.
 Rønsholdt, Troels, Centralskolen, Ejstrupholm. St. 59.

S.

- Saul, Hanne, frk., Hejrevej 8, Silkeborg. St. 56.
 Saxberg, Lilly, frk., Havneplads 18, Skagen. R. 53.
 Schaffelitzky de Muckadell, Ellinor, baronesse, f. Lüttichau, Dinwoodie,
 Hollybush, Airshire, Skotland. St. 45.
 Scheel, Ulla, grevinde, fysioterapeut, f. Glytting, Moltkesvej 45, Kbhvn. F.
 St. 45.
 Schleicher, Hanne, frk., Dannevirkevej 8, Silkeborg. R. 59.
 Schmedes, Johannes, læge, Brædstrup. St. 33.
 Schmid-Larsen, Edel, frue, f. Levin Larsen, Rüttschiestrasse 16, Zürich,
 Schweiz. St. 41.
 Schou, Ingrid, frk., Bredgade 5, Silkeborg. St. 53.
 Schou, Poul Kromann, Bredgade 5, Silkeborg. St. 53.
 Schou, Ulla, frue, f. Jensen, Trekanten 13, Birkerød. St. 48.
 Schrøder-Jørgensen, Birte, frk., Hanghus, Erritsø pr. Fredericia. St. 55.
 Schultz, Ingeborg, frk., lærerinde, Hasserisgade 6², Ålborg. Sk. 02.
 Seligmann, Ina, frk., sekretær, Kong Georgsvej 52⁵, Kbhvn. F. St. 17.
 Sehested, Regnar, murermester, Vestergade 79A, Silkeborg. R. 17.

- Seibæk, Eva, frk., Sølystvej 106, Silkeborg. R. 59.
- Sikjær, Søren, rektor, Vestre Borgerdydskole, Helgolandsgade, Kbhvn. V. St. 24.
- Simonsgaard, R., frue, f. Jochumsen, fabr., Blidapark 13, Hellerup. St. 22.
- Skole, Helen, frk., „Borrehøj“, Svejlbæk. St. 58.
- Skole, Lis, frk., „Borrehøj“, Svejlbæk. R. 58.
- Skou, Else, frue, f. Stigaard, Voldgade, Lemvig. St. 49.
- Skov, Søren, Grøndalsvej 19, Silkeborg. St. 59.
- Skovgaard, Gunnar, Thorsgade 49, Silkeborg. St. 58.
- Skovsted, Benthe Dyrbye, frue, f. Neergaard Hunderupvej 142, Odense. St. 44.
- Skærbæk, Thorkild, stud. med., Chr. d. 8.s vej 10, Silkeborg. St. 51.
- Smerup, Poul Foppe, lærer, Sportsvej 4, Bramminge. St. 50.
- Smidt, Robert B., fuldmægtig, Højbovej 15, Lemvig. St. 29.
- Spalk, Rich. Jensen, civilingeniør, fabrikant, Kirkegade 7, Ikast. St. 22.
- Spang-Hansen, Ebba, frue, f. Brændrup, St. Thomas allé 2 st., Kbh.V. R. 13.
- Sparsøe, Knud Børge, Bredgade 16, Brøndbyøster, Hvidovre. St. 43.
- Stenbæksgaard, Hanne, frk., Skægkær st. R. 58.
- Staugaard, Jette, „Jægerslund“, Skørping. R. 59.
- Stefanson, Lilah, frk., Støvringvej 1, København-Vanløse. St. 59.
- Steninge, Ib, Skovvängen 13, Silkeborg. St. 45.
- *Steninge, Rudi, frue, f. Engelsted, Skovvängen 13, Silkeborg. St. 45.
- Stilling, Svend, Aldersrovej 8, Silkeborg. St. 56.
- Stokholm, Alfred, dir. for Vestbirk højspændinganlæg, Brædstrup. R. 15.
- Stoye, Eleonora, frue, f. Sørensen, villa „Yrsa“, Fortevej, Riisskov. R. 09. Sem. 14.
- Strande-Sørensen, Gert, Vestergade 18, Nykøbing M. St. 55.
- Sundberg, Helle Vibeke, frue, f. Spalk, Lyngbygårdsvej 31A, Lyngby. St. 50.
- *Svendsen, Bodil, frue, f. Blenker, Danasvej 20, Horsens. St. 45.
- Svendsen, Gerda Evendorf., frk., sagf., Uglebjergvej 2, Roskilde. R. 22.
- Svostrup, Grethe, frk., massøse, Frederiksberggade, Silkeborg. St. 47.
- Søby, Gunner, Remstrupvej 13, Silkeborg. St. 55.
- Søe, Kirsten, frk., Østergade, Kjellerup. St. 52.
- Søe, Niels Chr., Østergade, Kjellerup. St. 52.
- Søgaard, Mette, frk., Tretommervej 25, Riisskov. St. 55.
- Søgaard, Niels, Sorring. St. 56.
- Søgreen, Hanne, frk., Richtersvej 7, Silkeborg. St. 59.
- Søndergaard, Sigrid, frue, Nygade 26, Silkeborg. R. 09. Sem. 20.
- Sørensen, Bodil, Bjark, lærerinde, Torvet 4, Fredericia. St. 49. Sem. 51.
- Sørensen, Ebbe, Skolegade 46, Silkeborg. St. 58.
- Sørensen, Ejner, tandlæge, Torvet 4, Viby J. St. 37.
- Sørensen, Ellen Margrethe, frue, f. Jørgensen, Svejlbæk. R. 15.

- Sørensen, Gunnar, stud. polyt., Åhavevej 38, Silkeborg. St. 54.
 Sørensen, Hanne, frk., „Egedal“, Svejlbæk. R. 55.
 Sørensen, Hanne Bo, frk., Chr. 8's vej, Silkeborg. St. 54.
 —Sørensen, Henning, skoleinspektør, Løsning. R. 40. Sem. 46.
 Sørensen, Kai, bogtrykker, Vestergade, Silkeborg. R. 22.
 Sørensen, Karen Bjark, frue, f. Sørensen, Vissenbjerg pr. Bred, Fyn.
 St. 47.
 — Sørensen, Karen Elisabeth, frk., Ringgårdsvej 4, Silkeborg. St. 54.
 S. 56.
 Sørensen, Sofie, frue, f. Vogelius, Noteringskontoret, Østifternes Kreditforening, Jarmers Plads 2, Kbhvn. V. St. 16.
 Sørensen, Ulla, frk., sygeplejerske, Adler Lundsgade 7, Silkeborg. St. 37.
 Sørensen, Vibeke Rostgaard, Gravervænget 14⁴, København N.V. R. 53.
 Sørensen, Yelva, frk., Gjern. R. 55.

T.

- Tandrup, Per, Borberggade 59, Silkeborg. St. 56.
 Tang-Petersen, Elin, frue, f. Dyekjær, Østerled 10, Vejle. St. 47.
 Teller, Vibeke, frue, f. Jørgensen, Strandvej 130d⁴, Hellerup. M x.
 Terkelsen, Karen, frk., Ry højskole, Ry. St. 55.
 Thellesen, Gunnar, kriminalbetj., Nytorv 13, Ålborg. R. 29.
 Thellesen, Inger Marie, frk., læge, Svejlbæk. St. 21.
 Thisted, Inge, frk., Serup pr. Lemming. St. 59.
 Thoft-Christensen, Palle, Fabrikvej 2, Støvring st. St. 55.
 Thomsen, Anna Kirst., frue, f. Andersen, Broagervej 14, Risskov. St. 35.
 Thomsen, Bente, frk., V. Kejlstrup, Silkeborg. R. 59.
 Thomsen, Else Hvidtved, frk., Rønneallé 50, Silkeborg. St. 55.
 Thomsen, Kirsten Kragtig, frue, f. Sørensen, Ulstrup. St. 52. S. 55.
 Thomsen, Selma, frk., USA, c/o hr. proprietær T., Eriksborg pr.
 Silkeborg. St. 35.
 Thygesen, S., fabrikant, Ikast. St. 30.
 Transbøl, Merete, frk., Remstrupvej 36, Silkeborg. St. 59.

V.

- *Vad, Birgit, frue, f. Jacobsen, Tranevænget 9, Glostrup. St. 46.
 Wang, Gerda, frk., korrespondent, Søgårdsvej 7b, Gentofte. St. 44.
 Warberg, Dan, sagfører, Brædstrup. St. 43.
 Weidemann, Sonja, frk., Bindegarnsfabriken, Rudkøbing. R. 59.
 Vermey, Vera, frue, f. Bergenholt (Boskoop, Holland), i Danmark: Carl
 Plougsvej 7 st., Kbhvn. V. R. 47.
 West, Elin, frk., Horn pr. Fårvang. St. 58.
 Vilhelmsen, Bente, frk., Broholms allé 6B, Charlottenlund. St. 54.

- Vinkel, Else, frue, f. Barslund, læge, v. Bellahøj 17B¹⁰, København. St. 42.
 Weesgaard, Ragnhild, frue, f. Vilhelmsen, „Buttergården“, Skagen.
 St. 32.
 Wissing-Sørensen, Per, Aldersrovej 17, Silkeborg. R. 54.
 Wistoft, Hans Chr., Velling, Bryrup. R. 50.
 Wærum, Gerda, frue, f. Jensen, a/s Scandia, Randers. St. 25.

Y.

- Young, Minna, frue, f. Christiani, Johnston Hall, Johnston, near Hawerfordwest, Pembs., Wales. St. 28.

Z.

- Zachariasen, Ingeborg, frk., Thorshavn, Færøerne. St. 36.
 Zacho-Lind, Svend, civiling. og entreprenør, Peter Bangsvej 74,
 Kbhvn. F. St. 13.
 Zethner-Møller, Grete, frk., Sølystvej 61, Silkeborg. St. 55.
 Zethner-Møller, Jørgen, Sølystvej 61, Silkeborg. St. 58.
 Zetterstrøm, Gustav, kommunelærer, V. Altanvej 18, Randers. St. 31.

Ø.

- Ødgaard, Henry, Hostrupsgade 45, Silkeborg. St. 49.
 Ørsberg, Marianne, frk., Solbakkevej Strand, Esbønderup, Gilleleje. R. 59.
 — Østergaard, Ellen, lærerinde, Espergærde. St. 36. Sem. 42.
 Østerdahl, Birthe, frk., stud. med., Ansvej 53, Silkeborg. St. 50.
 Østerdahl, Inga, frk., Grauballe. R. 59.

Af to ægtefæller eller flere søskende er den enes navn mærket med *.
 Der sendes da intet hefte til vedkommende, og årsbidraget opkræves med 2 kroner.

— betyder uden for nummer; er opført på medlemslisten for seminarierne, som bringes i årsskriftet 1961.

MEDLEMSLISTE C

Medlemmer, som ikke har været elever i institutionen

- Andersen, Bent, sem.lektor, Kjærsgårdsvej 13, Silkeborg.
Baggesgaard, Hans, professor, Heslegårdsvej 15, Hellerup.
Baunvig, Inger, frue, lærerinde, Marienlundsvej, Silkeborg.
Blenker, Alfred, provst, Linå præstegård pr. Silkeborg.
Bloch-Jørgensen, Gudrun, frue, Søndergade, Silkeborg.
Brygmann, Axel, adjunkt, Slesvigvej 20, Silkeborg.
Bærentzen, Vibeke, frue, adjunkt, Katedralskolen, Roskilde.
Christensen, Gunnar, lektor, Drosselvej 7, Silkeborg.
Ege, G., frk., adjunkt, Nørremarksvej 18, Tønder.
Enemærke G., forstander, Sølystvej 128, Silkeborg.
Fechtenburg, Else, frue, Hjallesvej 46, Odense.
Gram, Cecilie, frue, f. Nielsen, læge, Almindsøvej, Silkeborg.
Granzow, H., cand. theol., Vandværksvej 26, Birkerød.
Gro-Nielsen, K., seminarierektor, cand. psych., Skovvängen 12, Silkeborg.
Hammeris, Erik, adjunkt, Skovvängen 41, Silkeborg.
Hansen, August, lærer, Sølystvej 77, Silkeborg.
Hauschildt, A. M., frue, lærerinde, Godthåbsvej, Silkeborg.
Kjærulf, Nils, adjunkt, Slesvigvej 30, Silkeborg.
Kornum, Viggo, sem.adjunkt, Tjørnevej 5, Silkeborg.
Kristensen, Ellen Leschly, lektor, frue, f. Linderstrøm-Lang, Søndergade 44a, Silkeborg.
Kristensen, H. Leschly, lærer, Ebeltoft.
Kristiansen, Eivind Mondrup, seminarielærer, Vestergade 72, Silkeborg.
Larsen, Hans W., rektor, Frederiksborg Statsskole, Hillerød.
Larsen, Ida, frue, f. Munck, Drewsensvej 66, Silkeborg.
Lester, Erik, adjunkt, Nørretorv 4, Silkeborg.
Lumbye, Jørgen, adj., Nylandsvej 111, Silkeborg.
Madsen, Ingeborg, frk., Kochsvej 29², København V.
Madsen, Kjeld, adjunkt, Skolegade, Silkeborg.
Mallett, G., frue, f. Utzon, sem.lektor, Lyngbygade 87, Silkeborg.
Marcussen, Kirsten, frk., lærerinde, Th. Langs Skole, Silkeborg.
Messell, Erik, seminarielærer, Skoletorvet, Silkeborg.
Munk, Anders, adjunkt, dr. phil., Saantes Vænge 9, Gentofte.
Munk, Otto, seminarielektor, Thorsgade 45, Silkeborg.
Nielsen, Anker, skoleinspektør, Grøndalsvej 18, Silkeborg.

- Nordentoft, Annelise, frk., cand. mag., seminarielektor, Holgersvej 14,
Charlottenlund.
- Nordentoft, Lorens, adjunkt, Lærkevej 6, Silkeborg.
- Nyborg, Aksel, adj., Svejbæk.
- Pedersen, Birgit, frue, f. Fabricius, adjunkt. Søndergade, Silkeborg.
- Petersen, Børge adjunkt, Statsskolen, Virum.
- Rasmussen, E. V., lektor, Hostrupsgade 2, Silkeborg.
- Rasmussen, Folmer, lærer, Lyngbygade 99, Silkeborg.
- Rasmussen, Karen, frue, lærerinde, Frederiksberggade 55, Silkeborg.
- Rasmussen, Knud, skolepsykolog, Åhavevej 74, Silkeborg.
- Ravn, Jørgen Chr., forstander, Ansvej 22, Silkeborg.
- Ringgaard, Niels, sem.lektor, Sølhøjsvej 10, Silkeborg.
- Sand Lauridsen, J. N., organist. Åhavevej 68, Silkeborg.
- Schrøder, Sv., pedel, Estrupsgade 5, Silkeborg.
- Skibsted, Arne, lærer, Knudsgade, Silkeborg.
- Skibsted, Vagn, lærer, Skolegade 60, Silkeborg.
- Toft, Leo, sem.lektor, Vibevej 2, Silkeborg.
- Toftbæk, Elly, frk., lærerinde, Th. Langs Skole, Silkeborg.